

лютий • 2015

№02 (172)

УКРАЇНИ

ВІСЬКО

ЧИТАТИ – ЩОБ ЗНАТИ, ЗНАТИ – ЩОБ ПЕРЕМАГАТИ!

REUTERS

Надіє, ми з тобою!

Її підступно викрали і вивезли на територію держави, де знущання над людьми – справа звична. Але вона тримається із останніх сил, ламаючи каверзні плани кремлівських політичних інтриганів. Вона – наша фортеця, яка захищає Україну своїм незламним духом. Вона переможе!

**Президент України –
Верховний Головнокомандувач Збройних Сил України
ПЕТРО ПОРОШЕНКО:**

«Останні дванадцять місяців увійдуть в історію як рік відродження української армії. Нам вдалося у надзвичайно стислий термін відновити бойові спроможності та стримати натиск підготовленого, оснащеного сучасною технікою та зброєю ворога. Збройні Сили України із честю витримали цей іспит та довели, що вони є надійною опорою в захисті суверенітету нашої країни».

Зміст

ДЕБАЛЬЦЕВСЬКИЙ ПЛАЦДАРМ

«Ті, хто воює проти нас, – не безсмертні» 2

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

На задній передачі
уперед до своїх 6

ЛЮДИ ПЕРЕМОГИ

Захисники 10
Країна патріотів 12

РЕАЛІЇ МОБІЛІЗАЦІЇ

«Страшні московські воші,
а ще страшніші
українські гниди» 14

ДО ВІДОМА МОБІЛІЗОВАНИХ

Стимули для перемоги 18

ДЕРЖАВА ГАРАНТУЄ

Фронтові бонуси 22

ВСЕ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

Радник Президента України
Юрій Бірюков: «Не все
в цьому житті вимірюється
гривнею чи доларом...» 26

АКТУАЛЬНО

«Кіборг» і «Малюк»
поспішають на допомогу 30

ТЕХНІКА ТА ОЗБРОЄННЯ

КрАЗ Кугуар 32

20 ЛЮТОГО – ДЕНЬ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

«Жодна крапля крові,
пролита за Батьківщину,
не буває даремною...» 34

ВОЛОНТЕРСЬКА АРМІЯ

Коли в ціні велика душа,
а не велика кишенька 40

ГЕРОЇ АТО

Кохання десантника 44

ДОТОРКНУТИСЯ ДО БОГА

Виконуємо місію на землі 48

ВОРОГА НА КПИНИ

Валерій Кругов: «Політична
карікатура проштрикує осиковим
кілком серце терориста» 52

КОНКУРС

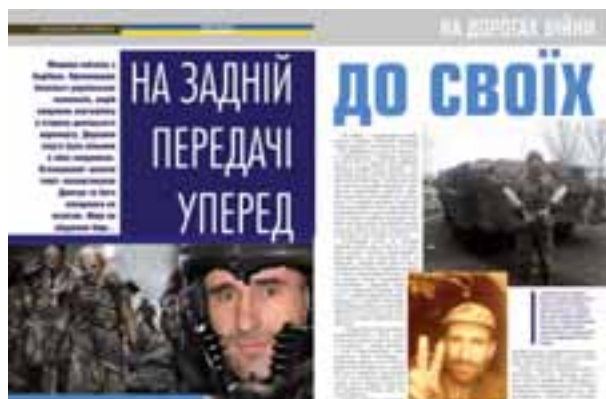
Тоталітаризм.
Карикатури і шаржі 56

КРИЗЬ СТОЛІТТЯ

Русь і Нерусь 58
Історія нагород 60

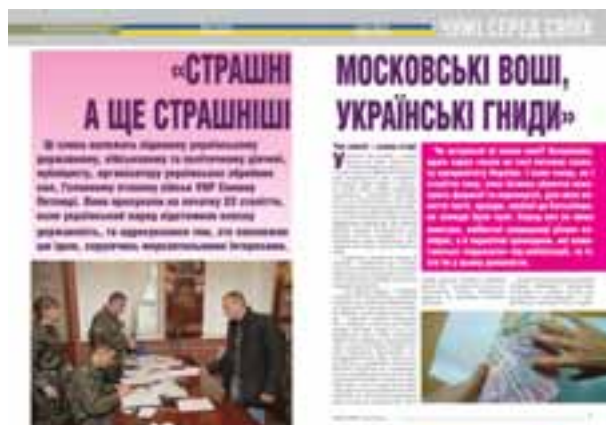
ВІЙСЬКОВИЙ РИНОК

Як українського Ахіллеса
зробити невразливим 62

6

НА ЗАДНІЙ
ПЕРЕДАЧІ
УПЕРЕД ДО СВОЇХ

14

«СТРАШНІ
МОСКОВСЬКІ ВОШІ,
А ЩЕ СТРАШНІШІ
УКРАЇНСЬКІ
ГНИДИ»

44

КОХАННЯ
ДЕСАНТНИКА

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДРУКОВАНИЙ ОРГАН МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Засновник: Міністерство оборони України
Адреса редакції:
вул. Мельникова, 81,
04050, Київ, Україна, а/с 72
Телефони редакції:
(044) 483-08-39, 489-38-59
mail: viysko2012@ukr.net;
Електронна версія:
<http://www.viysko.com.ua/>
© «Військо України», 2014
Підписано до друку: 26.02.2015 р.
Наклад: 2 115
Віддруковано ТОВ «Інтер Прінт 1»

Передплатний індекс:
74101
Передплату можна
оформити в усіх
поштових відділеннях
зв'язку
Свідцтво про
державну реєстрацію:
КВ № 827 від
12.07.1994 р.
Головний редактор:
Валентин БУРЯЧЕНКО.

Заступник головного редактора:
Андрій МИРОНЧУК.
Відповідальний секретар:
Вячеслав ПЕТРОВСЬКИЙ.
Начальники відділів:
Олександр БІРЧЕНКО, Руслан ТКАЧУК,
Володимир КОСЕНКО,
Олександр ВАСИЛЬЧЕНКО.
Спеціальні кореспонденти:
Сергій БАСАРАБ, Юрій КУЗНЕЦОВ.
Кореспонденти: Валерія СОКОЛІК,
Дар'я ЧІГАРЄВА, Валерій ВОРОНЧУК,
Олександр ПАНЮКОВ.

Редакція не несе відповідальності за зміст повідомлень інформантів і може друкувати статті, не поділяючи поглядів автора. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій. Роботи (фотознімки, статті, малюнки, тексти та інші матеріали), які прийшли на адресу редакції, не рецензуються і не повертаються. Передрук матеріалів чи будь-яке інше їх використання можливі лише з письмового дозволу редакції. При використанні матеріалів посилання на журнал «Військо України» обов'язкове. За зміст реклами відповідальність несе рекламодавець.

«ТІ, ХТО ВОЮЄ ПРОТИ НЕ БЕЗСМЕРТНІ!»

Дебальцеве. Після донецького аеропорту ця ділянка стала другою за напруженістю на передовій зони АТО, другою цитаделлю української слави. Тут точилася повноцінна війна з усіма її жахливими чинниками. Житлові квартали Дебальцевого та прилеглі до нього населені пункти сепаратисти перетворили на руїни, зрівняли із землею. Прикмету, що снаряд в одну воронку двічі не влучає, ця дійсність спростувала. Через постійні обстріли з «Градів» земля двиготіла під ногами, а білий сніг перетворився на чорний.

НАС, —

Спогади Сашка

Солдат Олександр Бороліс – механік-водій броньованої машини розмінування БМР-2. Хлопець родом з Корюківщини, що на Чернігівщині. На отриману повістку відреагував спокійно, і вже в серпні пішов до військкомату. Свого часу служив у Десні танкістом, тому його відразу «взяли під приціл».

– Оскільки я вмю водити танк, мені запропонували пересісти на схожий «панцерник», щоправда, інженерний – на бойову машину розмінування, – згадує Сашко. – У принципі, БМР створена на базі танка, тому і перечатися майже не довелося.

Невдовзі боєць у складі зведеного підрозділу 703-го інженерно-саперного полку відправився в зону проведення антигеро-

ристичної операції. Певний час хлопці сиділи без роботи. На розмінування місцевості їздили рідко. Кілька місяців виконували не надто складні завдання. Олександрові навіть пощастило з'їздити у відпустку до рідні.

Вже після Нового року він знову повернувся на Донбас. Проте в окопах було вже не так тихо, як раніше. Місце дислокації підрозділ постійно змінював, тому боєць їхав до незнайомих місць.

Частенько доводилось «працювати» в районах Тоненького та Дебальцевого. У перші дні Олександр Бороліс возив бійцям на передову продукти, воду, доставляв «гуманітарний» одяг від волонтерів.

– Був випадок, коли хлопці просили протралити кукурудзяне поле, – розповідає боєць. – Практично всі дороги в околицях

населеного пункту обстрілювались, а дістатись до позицій передових підрозділів можна було лише через цю заміновану ділянку. На щастя, все обійшлося. Ми доставили нашим підкріплення.

Команду йти на прорив до Донецького летовища через селище Спартак підрозділ Сашка отримав 19 січня. Тоді з обідю і майже до другої години ночі вела обстріл ворожа артилерія. Та потрібно було йти на підмогу побратимам.

– У нас було завдання пройти бойовою машиною небезпечні ділянки, аби основні сили могли рухатися в бік аеропорту, – пояснює Олександр. – За роботою ми заблукали, тож вимушені були викликати по радію своїх. За нами на бронетранспортері приїхав десант і велів рухатися визначеним маршрутом у бік Авдіївки.

На засніжених полях і розбитих дорогах усе здавалося однаковим. А під вечір ще й туман опустився. Машина військових йшла в голові колони, позаду – танки, БМП та інша техніка. Тривалий час хлопці блукали незнайомими місцинами, аж поки второ-

На стрілянину відгукнулися українські бійці з найближчого блокпоста. Вони випустили в небо світлові ракети, аби колона Сашка могла повернутися до своїх.

Вже з окопів його разом з іншими пораненими доправили до військового медичного закладу в Харкові, а звідти – до Чернігова.

Військові, іноді відчуваючи неприховану агресію якогось тутешнього мешканця, розуміли, що всьому свій час, тож люди повинні самі відчути, хто для них друг, а хто – ворог. Недарма ж радять: «Заплющ очі – дивись серцем!»

пали, що підїхали до табору бойовиків.

Ворог спершу не збагнув, що то колона українців, тому і не стріляв. Коли ж сапери вийшли з машини, щоб оглянути місцевість, зрозуміли, що знаходяться на території, підконтрольній самозваній «ДНР». Тоді й почався мінометний обстріл. Сашка поранило осколками в руку. Кілька шматків розпеченого заліза влучили у бронезилет. Хлопець і сьогодні дякує Богу та долі, що одягнув «броню».

– На моему бронезилеті добре видно, як осколки відбилися рикошетом від металу, – додає солдат Бороліс. – А потім почув кілька потужних вибухів. Тільки згодом зрозумів, що в нас поцілили з гранатомета.

Тоді в колоні зачепило дві бойові машини. Але минулося. Ніхто серйозно не постраждав. Бійці боєм почали відвертати увагу. І в цю мить машина Сашка наїхала на міну уповільненої дії. Розірвало гусеницю.

Такі «сюрпризи», як і радіокеровані фугаси, бандити часто використовують на відкритій місцевості, захищаючи свої позиції.

«У москаля немає нічого святого»

Свій п'ятдесятирічний ювілей цей боєць зустрів у бліндажах на Донбасі. Старшого лейтенанта Романа Жованика – командира підрозділу 128-ї гірсько-піхотної бригади – щиро вітали бійці. Подумки поздоровляли його і рідні з Чернігівщини, звідки він родом. Колись, ще за часів Союзу, молодим офіцером він служив у 37-й окремій десантно-штурмовій бригаді, що дислокувалася в місті Черняхівськ Калінінградської області. Бував в Азербайджані, Прибалтиці й інших конфліктних точках Союзу. Навесні 1990 року Роман мав отримати власне житло. Та після розпаду СРСР він обрав Україну і повернувся додому.

За розподілом пішов служити на Закарпаття у військкомат. Та у зв'язку зі скороченням штатів був змушений звільнитися, так і не отримавши чергового військового звання та власної оселі. У цивільному житті працював в інкасаторській службі банку, був і різноробом на столичному будівництві.

Влітку 2014-го йому зателефонували з військкомату та запитали: «Підеш служити?» Роман, без вагань, дав згоду.

Вже за кілька днів офіцер запасу прохо-

див бойове злагодження у складі підрозділу на Закарпатті.

– Мені дістався досить бойовий і запальний колектив. Хлопці все роблять чітко та з великим ентузіазмом, – не без гордості повідомляє Роман. – Та й узагалі підібралися справжні козарлюги – нічого не бояться, готові за Україну на смерть стояти.

На Сході офіцеру разом з бійцями довелося облаштувати позиції, як-то кажуть, з нуля. Копали окопи, будували бліндажі та вогневі точки. Практично з першого дня ворог поливав українських воїнів мінометним та артилерійським вогнем.

Нелегко було хлопцям і налагоджувати зв'язки з місцевою владою та людьми, наляканими війною, знервованими та злими. Видно було, що довгорічна російська пропаганда зробила свою чорну справу. Військові, іноді відчувачи неприховану агресію якогось тутешнього мешканця, розуміли, що всьому свій час, тож люди повинні самі відчувати, хто для них друг, а хто – ворог. Недарма ж радять: «Заплющ очі – дивись серцем!»

Кілька разів на позиції підрозділу Романа приїжджали представники ОБСЄ. Спостере-

рігали, чи дотримуються перемир'я сепаратисти. Неодноразово вони переконувалися в протилежному, та не говорили нічого. Покидаючи українців, казали одне: «Тримайтеся...»

Роман Жованик зі своїм підрозділом з весня минулого року утримував позиції на Дебальцівському напрямі. Практично кожного дня їм доводилося відбивати атаки агресора. Попри потужний артилерійський вогонь, мінометні обстріли, атаки піхоти та важкої техніки, хлопці не відступали ні на крок.

Кілька разів на позиції підрозділу Романа приїжджали представники ОБСЄ. Спостерігали, чи дотримуються перемир'я сепаратисти. Неодноразово вони переконувалися у протилежному, та не говорили нічого. Покидаючи українців, казали одне: «Тримайтеся...»

– Зазвичай після потужного артобстрілу на наші позиції сунула військова техніка противника, – згадує офіцер. – Це танки, БМП, БРДМ, вантажівки з піхотою та мінометами. В авангарді йшли броньовані джипи. Загалом близько 30 одиниць техніки. Така кількість людей та зброї свідчила, що проти нас виставляють, щонайменше, посилену ротну тактичну групу, а це 150-200 вояк. Дії ворога в наступі майже завжди чітко скоординовані та керуються явно не людьми із села або, як говорив Путін, «шахтарями та трактористами». Незважаючи на велике угруповання терористів, українські бійці завжди давали гідну відсіч ворогу, підбиваючи танки й інші броньовики. Тікаючи, сепаратисти залишали на полі бою свої машини, проте незабаром поверталися за ними під прикриттям масованого артилерійського вогню.

1 січня старший лейтенант відзначив своє п'ятдесятиріччя. Навіть із шампанським. Тоді під стрілянину та розриви снарядів відсвяткував з побратимами Новий рік і свій ювілей. А загалом ні на Різдво, ні на Водохреще, ні в інші релігійні свята ворожа артилерія не змовкала. Як зазначив Роман Жованик, правду кажуть, що в москаля немає нічого святого.

Під час одного з таких артилерійських обстрілів українських позицій, 29 січня, старший лейтенант отримав поранення. Снаряд розірвався на його бліндажі. Роман саме відстрілювався, коли гарячі осколки пронизали праву руку. Офіцера відразу евакуювали в місцеву лікарню, а далі повезли до Харкова.

Сьогодні він знаходиться на лікуванні в чернігівському госпіталі, та думками разом зі своїми хлопцями. Постійно телефонує їм на передову, хвилюється, обіцяє, що скоро повернеться.

– Після реабілітації відсиджуватись довго не буду, знову поїду на Донбас, – запевняє Роман. – Там потрібні вже «обстріляні» хлопці. Скажу одне: ті, хто воює проти нас, – не безсмертні!

Це історії лише двох захисників, котрі боролись за свободу, за справжню українську незалежність. Зараз вони страждають від фізичного болю, та не лише від ран і контузій. А від того, що в українців намагаються відібрати Батьківщину... І за неї треба воювати...

Віктор АНУФРІЄВ

Машина виїхала з Авдіївки. Проминувши блокпост українських силовиків, водій направив вантажівку в сторону донецького аеропорту. Дорожня смуга була вільною в обох напрямках. Оголошений «режим тиші» налаштував Дмитра та його напарника на позитив. Ніщо не віщувало біди...

НА ЗАДНІЙ ПЕРЕДАЧІ УПЕРЕД

ДО СВОЇХ

На війну з російськими бойовиками Дмитро Дубовий вирушив серед перших. На повістку не чекав – сам прийшов за нею до обласного військкомату. Отримав призначення в 79-ту окрему аеромобільну бригаду. Перше місце служби – населений пункт Чонгар. Навесні наші військовослужбовці облаштували тут захисні позиції на кордоні з тимчасово окупованим Кримом. Дмитру доручили доставляти до табору воду, та сержант-резервіст знав, що здатен на більше. Тому звернувся до командування з проханням призначити водієм бойової машини. Тим паче, що ще під час строкової служби водіння УАЗів, «Уралів», КАМАЗів вже були в його «послужному списку».

Особливий потяг до техніки Дмитро відчув ще в школі. У старших класах всерйоз захопившись мотокросом, він зрозумів: бути за кермом – справа його життя. Автомобільний коледж закріпив знання хлопця та дав путівку в доросле життя. «Водій вантажних автомобілів» – перший запис у його трудовій книжці. Згодом – служба у війську. Повернувшись у рідний Миколаїв, продовжив роботу на автопідприємстві. З роками став тим, про кого кажуть: водій Божою милістю.

– Перш, ніж сісти за кермо командирського БТРа, мені довелось здати залік особисто комбату, – згадує Дмитро. – Тож похвилюватись таки довелось. Наш командир – бойовий офіцер, і не хотілося перед ним пошитися в дурні. На його каверзне запитання «Чому не можна глушити машину після маршу» відповів, що турбіна потребує часу для охолодження.

Комбат відразу «розкусив»

„Машину необхідно було негайно вивести з лінії вогню. Тут Дмитрові довелось забути про насторогу рідної неньки: «Не їдь швидше, ніж літає твій ангел-хранитель!» і у прямому сенсі «накивати» колеса».

професіонала і довірив йому командирський БТР. Відтоді зі своєю «Чайкою» Дубовий не розлучався.

Коли частина перебазувалась у Донецьку область, Дмитро «дорогою життя» доправляв «кіборгам» в аеропорт снаряди, їжу, воду, забирав поранених і загиблих. І все це – під постійними обстрілами бойовиків. За два місяці таких щоденних

За особисту мужність і героїзм, проявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі і незламність духу нагороджений орденом «За мужність» III ступеню.

поїздок сержант Дубовий почав непогано орієнтуватися на території аеропорту. Постійні поїздки в «пекло» стали настільки звичними, що він уже не помічав небезпеки, яка щомиті чатувала на нього.

І ось нарешті настав довгоочікуваний «режим тиші». Заради його збереження наші військові погодились навіть на те, аби бойовики оглядали їхні конвої, що прямували в підконтрольний «кіборгам» термінал. Одного дня комбат викликав Дмитра до себе і запитав: «Зможеш поїхати на вантажівці в аеропорт?» «Без проблем», – відповів той. Переодягнувшись у цивільний одяг (це вимога сепаратистів), за тридцять хвилин Дубовий був готовий вирушити.

Машина виїхала з Авдіївки і, проминувши наш блокпост, попрямувала на аеропорт. Особливістю цього маршруту було те, що, окрім нашого, потрібно проїжджати й повз блокпости сепаратистів. Поруч з Дмитром у кабіні знаходився водій – справжній господар машини. Саме

він, за попередньою домовленістю із сепаратистами, мав залишитись у них заручником й очікувати на повернення друга. Виїхавши на міст, повернули праворуч. До ворожого розташування залишалось декілька кілометрів. Раптом переднє скло вантажівки пробив якийсь предмет. Скоріш за все бойовики поцілили в автомобіль осколочним зарядом з підствольного гранатомета. Влетівши в кабіну, він вибухнув. Дмитро-

вого напарника вибуховою хвилею викинуло з машини. Кабіну вмить затягло димом. Десантник знав: за першим пострілом буде й наступний. Тож машину необхідно було негайно вивести з лінії вогню. Тут Дмитрові довелося забути напучування рідної неньки: «Не їдь швидше, ніж літає твій ангел-хранитель!» і у прямому сенсі «накивати» колесами. Лише трохи згодом сержант Дубовий зрозумів, що зазнав серйозних ушкоджень: його тіло й обличчя посікли осколками. До того ж права рука з кожною секундою втрачала чутливість і не слухалася, тому перемикати нею передачі, як зазвичай це робив, він вже не міг. «Шкода, що на відміну від машин людина з'явилася на світ без запасних частин», – промайнуло в голові водія. Пересилуючи

біль і задіявши для управління ліву руку, Дмитро «протягнув» вантажівку метрів на триста вперед. Зупинився біля невеликого пагорбу на узбіччі, перетягнув рану джгутом, зв'язався з командуванням і доповів обстановку.

За Дубовим негайно відправили групу для евакуації.

Тим часом вибухи не вщухали. Небезпека потрапити під більш серйозний обстріл зростала. Водій розумів, що підмога може не встигнути, тож треба вибиратися самотужки. Але тут десантник виявив нову проблему: розвернути автомобіль не було змоги, адже дорога в цьому місці була надто вузькою. Дмитро вирішив: скільки вистачить сили, їхати до своїх заднім ходом. Так, стікаючи кров'ю, він рухався в сторону блокпоста українців на задній передачі. Двигун ска-

жено ревів, але, дякувати Богу, машина не підвела. Проїхавши 800 метрів, сержант Дубовий відчув, що втрачає свідомість. Саме цієї миті до вантажівки наблизились наші. Разом з ними знаходився й напарник Дмитра, якого вони підібрали дорогою. Він, на щастя, особливо не постраждав.

Сьогодні сержант Дмитро Дубовий проходить курс лікування в одному з медичних закладів. Про свій «рекорд» руху на задній передачі згадує з усмішкою. Єдине, що засмучує водія-професіонала, – тривалий курс реабілітації. Адже герой, незважаючи на поранення, прагне якомога швидше повернутися до строю.

Олександр
ВАСИЛЬЧЕНКО

Права рука водія з кожною секундою втрачала чутливість і не слухалася, тому перемикаючи нею передачі, як зазвичай це робив, він вже не міг. «Шкода, що на відміну від машин людина з'явилася на світ без запасних частин», – промайнуло в голові Дмитра.

ЗАХИСНИКИ

Ризикуючи життям щомиті, вони боронять Україну, жінок, дітей, стариків і вважають це своїм священним обов'язком. Вони мають те, чого не купиш у російських воєнторгах, – патріотизм і хоробрість. І цих захисників, оборонців землі української, наші жінки з гордістю називають своїми захисниками. У світлі останніх подій так називають лише справжніх чоловіків. На дорогах буремного Сходу зустрілися Максим і Дмитро Чернишови. Батько і син. Одному – 60 років, другому – 25.

Пліч-о-пліч встали студенти і викладачі, підприємці і держслужбовці, вантажники і музиканти. Усіх їх, різних за віком, політичними уподобаннями, професіями та соціальним станом, об'єднала любов до Батьківщини.

Сьогодні деякі з них лікують свої рани, але навіть страшний біль і неймовірна туга за домівкою не вплинули на їхнє прагнення знову повернутися до бойових побратимів, аби продовжити важливу справу. Про відважних і завзятих чоловіків – наша розповідь.

Руслан Кравець. У хлопця все складалося добре: кохана дівчина, власна квартира, непогана робота. Влітку минулого року він навіть збирався одружитися і поїхати з коханою в романтичну весільну подорож. Та його мрія не здійснилася.

– Коли в Криму з'явилися «зелені чоловічки» і незабаром стало зрозуміло, що він окупований, навіть і тоді не вірив, що Путін зайде так далеко, – згадує Кравець. – Та коли сепаратисти виступили проти Укра-

їни, сказав самому собі: ось і настав твій час, Руслане!

Наступного дня він був у військовому комісаріаті. А ще за кілька тижнів сержант Кравець командував відділенням 95-ї десантної бригади. Влітку минулого року його взвод потрапив у засідку. Рятуючи командира, Руслан отримав поранення.

– Швидше б одужати і знову на війну, – бажав він. – Дуже скучив за бойовими друзями. Ми ж там під «Градами» поріднилися, як брати.

Наслідки поранення дозволя-

ли Руслану комісуватись, але він, доклавши всіх зусиль, поїхав на Донбас.

Сьогодні мужній борець знову перебуває у військовому госпіталі. Цього разу – з важким пораненням.

Володимир Чубик із Житомирщини почувався в житті досить впевнено. Про таких говорять: «Він твердо стоїть на ногах». Чоловік працював на Житомирському м'ясокомбінаті, разом з дружиною виховував сина, мріяли про доньку.

Коли війна постукала в українські двері, він вирішив йти до армії попри те, що мав броню.

– Хіба можна спокійно почуватися, коли до твоєї хати лізуть розбійники? Кожен чоловік візьметься за сокиру, аби захистити родину, – ледь вгамовуючи емоції, говорить Володимир, а потім додає: – Україна – це наш дім, в якому, можливо, протікає дах і не в кожній кімнаті зроблений ремонт. Та те, коли і в якому стилі його робити, повинні вирішувати самі господарі, а не сусід, який нахабно диктує, які кімнати віддати йому. І якщо ми вирішили зробити у своїй оселі євроремонт, то це суто наша справа. А про російський ремонт і говорити нічого – його взагалі немає у природі.

Сергій Рогузько – земляк Володимира Чубика. У мирному житті працював будівельником. Має дружину Ірину і донечку Яну. Тож без вагань пішов захищати своїх та інших дівчат на Схід України. Борець 30-ї механізованої бригади не приховує, що такий вибір зробив свідомо.

– Жодна людина, йдучи туди, де стріляють, помирати не хоче. Проте і вставати на коліна перед ворогом – неприйнятно для українців. Це додавало сил у найскладніші хвилини, – ділиться думками Сергій.

Під час бою поблизу села Окнине борець дістав важке поранення. Тривалий час перебував у госпіталі. Військово-лікарська комісія безапеляційно визначила: «непридатний до армійської служби». Сергія комісували. Сьогодні чоловік знаходить-

ся вдома. За словами дружини Ірини, не пропускає жодного випуску «Новин», думками поряд з побратимами і глибоко вірить у перемогу.

Строкову армійську службу **Ярослав Іващенко** проходив у механізованій бригаді, що дислокувалася на Львівщині. Посада – механік-водій бойової машини піхоти.

Знявши військовий однострій, працевлаштувався в місцевому господарстві трактористом. Навесні готувався до посівної, але плани зруйнували події на Сході: на початку квітня його призвали до лав 95-ї високомобільної десантної бригади. Після кількох тижнів перепідготовки колишній тракторист у складі підрозділу відправився на вогневі рубежі України.

– Ми виконували різні завдання, але найчастіше несли службу на блокпостах, розкиданих по Луганській і Донецькій областях, – розповідає хлопець. – Чесно кажучи, спочатку не вірилося, що на нас чатує небезпека. Проте після кількох обстрілів, коли міни «лягали» усього за кілька сотень, а то й десятків метрів, зрозуміли: ми – на війні.

Нагороджений Президентом України орденом «За заслуги» 3-го ступеня Ярослав Іващенко не вважає себе героєм. Він зізнається, що робив те ж саме, що й решта. Чоловік мріє повернутись якомога швидше до мирного життя, до свого трактора, працювати на землі, яку сьогодні обороняють такі ж хлопці, як і він.

Василь Пелиш, потрапивши до рук бойовиків, мав неабиякі моральні і фізичні тортури. Дізнавшись, що він добровільно пішов воювати, ворог вдався до жорстокості. Таке звірство притаманне лише нелюдам. Побачивши на руці хлопця татування «Слава Україні», вони відрубали її...

Сергій ЗЯТЬЄВ

Чоловіки, брати, сини... Вашій мужності вклоняється вся Україна, весь цивілізований світ. Не задумуючись про ризики ждя життя і здоров'я, ви впевнено вступили до українського війська – святого воїнства, яке встало на захист рідної землі. З вами народ. З Вами і Бог!

КРАЇНА ПАТРІОТІВ

Відставний підполковник КДБ перед реалізацією своїх планів, спрямованих на розчленування України, добре знав, у якому стані знаходиться її армія. Проінформували його і про низькі рейтинги українських політиків, заклики яких встати на захист Батьківщини, на переконання кремлівських експертів, люди ігноруватимуть. Тож, починаючи свій «визвольний похід» проти «київської хунти», господар Кремля сподівався, що російську армію зустрічатимуть хлібом-сіллю, а він дуже скоро прийматиме на Хрещатику військовий парад переможців...

Український народ вийшов на оборону рідної землі. Серед тих, хто без вагань вступив до армії захисників, і тисячі російськомовних жителів Сходу і Півдня, на прихильність яких так розраховував кровожерливий російський вождь. А галичани і поліщуки по-братськи ділять у бліндажах набію та харчуються з одного казана з етнічними росіянами, для яких українська земля вже давно стала рідною.

Ті ж українці, які з різних причин не можуть взяти до рук автомат чи кулемет, утворили армію волонтерів. Вони готові віддати останній шматок хліба, щоб допомогти нашому війську протистояти ворогові. Навіть пенсіонери, отримую-

чи мізерні пенсії і витрачаючи їх на такі необхідні для життя ліки, заощаджують 20-30 гривень, аби перерахувати оборонцям. Такого патріотичного пориву наших людей не змогла б, мабуть, передбачити найсильніша спецслужба світу, жодному її аналітику не спало б на думку, що на війну з російсько-терористичною навалою вийде весь український народ.

Проста українська жінка Олена. Просте перекладачем з німецької мови. А ще вільно володіє англійською і французькою, допомагаючи столичним бізнесменам опанувати іноземні мови. У вільний час любить плавати, але зараз у жінки вільного на це часу немає. З весни

Де йому, ницому, знати, що таке патріотизм і що держава, на яку він зазіхнув, – це країна патріотів!

минулого року вона опікується військово-вослужбовцями, які перебувають на лікуванні у військово-медичних закладах. Разом із друзями Олена придбала для поранених кілька десятків постільної білизни, цивільний одяг. Закріпивши за собою кілька палат, жінка влаштовує для воїнів свята, дні народження – з урочистою атрибутикою, подарунками, солодощами й іншими смаколиками. Розуміючи, що вилікувати тіло легше, ніж душу, вона й організовує для воїнів такі заходи.

До волонтерської справи активно залучилися цілі трудові колективи, причому підприємств різних форм власності. Не залишилися осторонь і педагоги, медичні працівники, інші бюджетники, які зовсім не належать до заможних верств населення.

Так, журналісти Вінницького громадсько-політичного тижневика «33-й канал» відправили бійцям, які боронять Маріуполь, 400 пар валянків. І це не єдиний подарунок від Поділля: воїни отримали також акумулятори від працівників заводу «Кристал», автомобільні запчастини від торговельної мережі «Україночка» та продукти харчування від підприємців Центрального ринку міста над Бугом. І таких прикладів безкорисливої допомоги захисникам України – безліч!

В один із лютих днів до Головного військово-медичного клінічного центру «ГВКГ» завітали представники МО України. При собі вони мали перфоратори, молотки, інші будівельні інструменти. Таким чином вони вирішили облаштувати відділення реанімації. Із цією метою прийшли й інші люди.

– Стільки було киян, що не всім ви-

стачило роботи, – розповідає заступник начальника центру по роботі з особовим складом полковник Геннадій Перов. – Я глибоко зворушений діями людей, які так переймаються долею поранених військовиків. Командування та персонал нашого закладу вдячні Благодійному фонду «Центр допомоги пораненим», який організував цей захід. До речі, його сила-

Бійці АТО назвали танк на честь юної патріотки, яка щодень проводжала їх на передову.

ми відремонтовані також і кілька госпітальних палат.

Волонтери, які просили не називати їхніх прізвищ, надали військово-медичним закладам Міністерства оборони України, де лікуються наші хлопці, допомогу на десятки мільйонів гривень.

Так, більшість з благодійників просять не називати їхніх імен, бо вважають, що нічого надзвичайного вони не зробили. Вони просто допомагають воїнам захищати свою країну, свій народ, своє майбутнє. Одним словом, патріоти!

Сергій ЗЯТЬЄВ

Олена Соколова серед бійців АТО

«СТРАШНІ А ЩЕ СТРАШНІШІ

Ці слова належать відомому українському державному, військовому та політичному діячеві, публіцисту, організатору українських збройних сил, Головному отаману військ УНР Симону Петлюрі. Вони пролунали на початку ХХ століття, коли український народ відстоював власну державність, та адресувалися тим, хто паплюжив цю ідею, керуючись меркантильними інтересами.

МОСКОВСЬКІ ВОШІ, УКРАЇНСЬКІ ГНИДИ»

Час новий – схеми старі

Ухилення від служби – явище загалом не нове. Армії незалежної України воно дісталось у спадок від РА та ВМФ СРСР. Тоді, на зорі незалежності, про контрактне військо лише мріяли, а строкова служба через «тяжку радянську спадковість» особливою популярністю не користувалася. Тож мало не в кожному військовому комісаріаті існували так звані «рішали», які за N-ну суму грошей чи певну послугу оформляли відстрочку або взагалі робили людину непридатною для війська. Загалом ситуація не була критичною, адже здебільшого громадяни, як і тепер, свідомо йшли до армії.

З відміною строкової зникла й потреба у вирішенні цих питань, тож про зловживання часом майже забули. На жаль, ненадовго. З початком мобілізації в Україні старі схеми запрацювали знову.

– Я у війську вдруге, – говорить учасник АТО Ігор Шевчук, старший сержант, заступник командира взводу підвозення паливно-мастильних матеріалів зенітно-ракетного полку. – Строкову служив наприкінці 90-х. Тодішнє ставлення до служби деяких молодих людей я хоч і не підтримую, проте можу зрозуміти. Армія тоді вважалася марнуванням часу, оскільки за період служби солдати переважно виконували господарські роботи. Мало хто міг похизуватися справжніми бойовими буднями. Водночас на «гражданці», хто не ледачий, уже мав змогу заробляти якусь копійку. Словом, складні були часи... Але ж тепер зовсім інша ситуація, коли ремствувати на якісь побутові чи матеріальні проблеми просто язик не повертається. Нині

Чи актуальні ці слова нині? Безумовно, адже зараз також на часі питання захисту суверенітету України. І саме тепер, як і століття тому, своє істинне обличчя показують фарисеї та перевертні, для яких поняття честі, правди, любові до Батьківщини завжди були чужі. Серед них не лише шпигуни, кабінетні запродавці різних калібрів, а й пересічні громадяни, які намагаються «відкосити» від мобілізації, та ті, хто їм у цьому допомагає.

нашій державі потрібен надійний захист. Це – головне. До того ж мобілізованим платять повноцінну зарплату та наділяють певними пільгами.

Днями з Ігорем трапився цікавий випадок. Зайшовши у військовий комісаріат по довідку, зустрів там колишнього однокурсника з професійного училища. Той зі стурбо-

Полковник
Романенко

ваним обличчям бігав з одного кабінету до іншого. Побачивши Ігоря, зупинився і пошепки запитав: «Теж «косиш?» «Та ні, я щойно з АТО, на ротацію. Ось довідку чекаю», – відповів йому. «А чому без форми?» – не вгамовувався той. «Та в бліндажах не дуже чисто, форму дружина поправа». Знайомий знітився і, не сказавши більше ні слова, розчинився у військкоматівських коридорах.

Це, насправді, звучить доволі сумно. І мова зараз, можливо, навіть не стільки про горе-ухильника (як кажуть, Бог і Кримінальний кодекс йому судді), скільки про працівників військкоматів, корисливість яких, підживлює пагони ганебних явищ. Щоправда, тепер правоохоронні органи не заплющують на них очі, як раніше.

Нещодавно, наприклад, «на гарячому» затримали військового комісара Жовтневого районного вій-

ськового комісаріату міста Харкова полковника Олексія Романенка. Він саме отримував хабар у своєму робочому кабінеті за чергове «відмазування» від призову за мобілізацією. Натрапили на чиновника не випадково, адже такими справами він займався й раніше, тож слава, як кажуть, котилася. Співробітники МВС «вели» його протягом 2014-2015 років. За підробку документів медкомісії та подальше «звільнення» від мобілізації військомком установив «таксу» від 400 до 5000 грн.

Цікаво, що сподвигає людей на такі вчинки в цей вкрай скрутний для країни час? Бідність? Тяжкі хвороби рідних? Помиляєтесь. Більшість військкоматівських працівників – люди далеко не бідні. Варто лише подивитися, в яких будинках вони живуть і на яких авто їздять. До того ж відпочивати люблять не в Карпатах чи на Чорному морі, як більшість пересічних громадян нашої країни. Тож ними, очевидно, керує виключно прагнення наживи. А ще – повна безкарність протягом минулих років, яка і призвела до певного розслаблення й втрати розуміння реальності. А дійсність така, що за злочинне діяння обов'язково наступить розплата.

Цей випадок далеко не останній у вервечці викриттів нашого часу. Нещодавно співробітники Служби безпеки України затримали двох посадовців військкоматів у Дніпропетровській і Волинській областях. Вони також вимагали від громадян гроші за «позитивне» вирішення питання. Так, приміром, посадовець Красногвардійсько-Кіровського районного військового комісаріату Дніпропетровська вимагав за свої

«послуги» 40 000 грн. Співробітники СБУ та військової прокуратури затримали офіцера-хабарника, саме коли той отримував першу частину суми – 6 000 грн. Кримінальне провадження відкрито за ч. 3 ст. 368 Кримінального кодексу України («прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою»). Матеріали справи передані до суду.

За такою ж статтею розглядається справа, порушена проти головного спеціаліста відділу комплектування Нововолинського об'єднаного військового комісаріату Волинської області. За можливість ухилитися від призову за мобілізацією посадовець вимагав 5 000 грн та 200 дол. США. Під час отримання хабара його затримали співробітники СБУ спільно зі слід-

чими органів внутрішніх справ.

Донедавна вимагали й отримували хабарі два посадовці Сумського об'єднаного міського військового комісаріату. За відстрочку від призову під час мобілізації або зняття з військового обліку громадяни платили їм кругленькі суми. Так, під час обшуку в їхніх кабінетах співробітники Служби безпеки України та представники військової прокуратури Сумського гарнізону вилучили близько 40 000 грн та 400 дол. США. Крім того, у комп'ютерах зловмисників зберігалися електронні копії печаток і штампів різноманітних організацій та установ, призначені для підробки документів. Свої «благочинні» справи посадовці обліковували в діловому щоденнику. Із цим речовим доказом правоохоронцям доведеться попрацювати особливо прискіпливо. Адже, окрім списків «клієнтів» і зазначення сплачених

Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», стаття 23: «Не підлягають призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язані: заброньовані на період мобілізації та на воєнний час за органами державної влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, а також за підприємствами, установами й організаціями; визнані відповідно до висновку військово-лікарської комісії тимчасово непридатними до військової служби за станом здоров'я на термін до шести місяців; чоловіки, на утриманні яких перебувають п'ятеро і більше дітей віком до 16 років; зайняті постійним доглядом за особами, які його потребують, відповідно до законодавства України, у разі відсутності інших осіб, які можуть здійснювати такий догляд; народні депутати України. Призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період не підлягають також студенти й аспіранти, які навчаються на денній формі навчання.»

сум на сторінках записника, привернула увагу і його палітурка. На ній міститься відтиск герба Росії, а також фірмовий логотип: «Міністерство охорони здоров'я і соціального розвитку Російської Федерації». Навряд чи схожі блокноти є у вільному продажу в наших магазинах чи кіосках.

Де безпечніше – у погребі чи під спідницею?

– Дивні речі відбуваються, – говорить учасник АТО Сергій Хрипунов, старший сержант, командир бойової машини – командир відділення БМП однієї з механізованих бригад. – Хтось іде до війська добровольцем навіть із медичними протипоказаннями, а хтось, маючи й здоров'я, і підготовку, ухиляється від захисту Вітчизни. Для мене це взагалі нонсенс, адже моя строкова припала на останні роки існування СРСР. Тоді «відмазуватися» від армії було справою ганебною. Адже боялися не стільки покарання за ухилення від служби, скільки суспільного осуду. Поглянемо на проблему з іншого боку. За місяць-півтора мине рік, відколи я вдруге після строкової пішов до військового комісаріату. Після кількатижневих навчальних зборів потрапив під Донецьк. За цей час жодного разу не був у відпустці та не бачив рідних. Тож маю цілковите моральне і юридичне право, аби мене хтось замінив на позиціях. Чи не так?

Важко не погодитися з думкою старшого сержанта. Але, схоже, такої позиції дотримуються не всі. Підтвердження цього є 1,3 тис. справ, порушених правоохоронними органами за ухилення від військової служби. У них «фігурують» майже 7,5 тис. наших громадян. Антирекорд б'є Закарпатська область, мешканці якої переважно переховуються за кордоном.

За результатами мобілізаційної кампанії минулого року на Закарпатті проти ухильників порушено майже півтисячі кримінальних справ. До трьох років позбавлення волі з випробним терміном на два вже засуджено жителя Тячева. Напередодні чоловік успішно пройшов медичну

комісію в Тячівському районному військовому комісаріаті, під особистий підпис отримав повістку. Але без поважних причин не з'явився для відправки у складі команди. Не поспішав до військового комісаріату й потому. Аж поки його не затримали співробітники правоохоронних органів.

– Від мобілізації масово ухиляються і в інших західних областях, – повідомляє полковник Олег Бойко, начальник мобілізаційного управління Головного управління оборонного та мобілізаційного планування Генерального штабу Збройних Сил України. – Але в Закарпатській проблема із проведенням мобілізаційних заходів стоїть найгостріше. Основні причини – відсутність значної кількості військовозобов'язаних за місцем проживання у зв'язку з виїздом на заробітки.

Картина, чесно кажучи, дивна. Адже напередодні четвертої хвили мобілізації і місцеві органи влади західних областей, і представники військових комісаріатів запевняли в засобах масової інформації про те, що відправлять до війська України чи не найбільше військовозобов'язаних. Тож як тепер розцінювати реальний стан справ? Як звичайний популізм чи саботаж і зраду? З'ясувалося, що часто-густо зриву мобілізації потурає сама місцева влада.

– Коли представники районних військових комісаріатів проводили оповіщення в деяких районах Івано-Франківської області, їхній роботі перешкоджали місцеві мешканці, – продовжує полковник Олег Бойко. – А в Снятинському та Городенківському районах 14 голів селищних рад навіть сприяли саботажу.

Не краще виглядає ситуація й у Тернопільській області. Станом на середину лютого з усіх, хто отримав повістки, лише близько 13 % з'явилися на медичну комісію. Працівники військових комісаріатів розповідають, що, коли проводили оповіщення, чоловіки або не відчиняли їм двері, або ховалися в коморах і погребках.

– Нині серед військовозобов'язаних нашої області понад 15 тис. громадян перебувають у розшуку, – розповідає полковник Володимир

Кримінальний кодекс України, стаття 336: «Ухилення від призову за мобілізацією карається позбавленням волі на строк від двох до п'яти років».

Катинський, тимчасовий виконувач обов'язків військового комісара Тернопільського обласного військового комісаріату. – Найгірші показники з мобілізації демонструють Чортків, Бережани, а також Бучацький, Монастирський і Гусятинський райони.

Особливо гучної «слави» зажило село Конохи Козівського району Тернопільської області. Дізнавшись про четверту хвилю мобілізації, місцеві чоловіки, ніби за командою, виїхали на заробітки – хто куди, але переважно в Росію. Цей факт неабияк «смакувала» російська пропагандистська машина, подаючи подію під соусом співчуття та розуміння складної долі місцевих мешканців.

– Коли ми разом із представниками місцевої преси приїхали в село, конохівці дуже переконували нас, що є неабиякими патріотами своєї держави, – згадує майор Сергій Данилюк, військовий комісар Зборівсько-Козівського об'єднаного військового комісаріату. – Мовляв, серед їхніх земляків є навіть учасники антитерористичної операції. Однак трагічність ситуації в тому, що напередодні ми вже приїжджали сюди з повістками. Із понад трьох сотень чоловіків віднайти та вручити повістки змогли лише чотирьом! Загалом протягом усіх чотирьох черг часткової мобілізації жоден мешканець цього села до війська поки що так і не потрапив.

Ось така вона любов до Батьківщини по-конохівськи. Схожих прикладів можна наводити ще багато. Та чи варто? Напевне, ні, адже й так усе зрозуміло. Але якщо ми прагнемо створити в Україні високосвідоме громадянське суспільство, мусимо привчити себе не давати та не брати хабарів, а також навчитися бачити трохи далі, ніж видно з вікон власної оселі.

Сергій БАСАРАБ

В Україні триває четверта хвиля мобілізації. Біля військових комісаріатів щоранку збирається чимало чоловіків різного віку. Після позитивного вердикту медичної комісії вони направляються до навчальних центрів. Будемо відверті: більшість з них, дякувати Богу, йдуть до війська охоче, мало задумуючись про матеріальні аспекти служби, деякі ж відразу цікавляться можливістю отримання відповідних винагород і пільг. Є, на жаль, і такі, хто не має особливого бажання служити ні за переконаннями, ні за винагородами.

Саме тому нині в українському політикумі та в суспільстві загалом активно обговорюється тема заохочення мобілізованих до військової служби. Що такого маємо впровадити, аби в цей скрутний для держави час її захист став безумовним пріоритетом для всіх фізично здорових чоловіків?

Відповісти на це запитання водночас і просто, і складно. Просто тому, що свого часу військова служба в Україні користувалася неабияким авторитетом через функціонування схеми належного соціального захисту військовиків. Варто було б її лише дещо вдосконалити, повернути анульовані протягом попередніх 23 років пільги та запровадити інші, більш гнуч-

кі й осучаснені. А складно тому, що з'явилося чимало чинників, передусім морально-психологічного характеру, які можуть переписати будь-які позитивні починання.

Обізнаний – озброєний

Проблема підвищення мотивації громадян до військової служби в Збройних Силах України й інших військових формуваннях має дві взаємопов'язані й взаємодоповнюючі складові: моральну та матеріальну. Насамперед розглянемо моральну.

СТИМУ

Загалом усі ми свідомі того, що є українцями, тож повинні відповідно до Конституції України боронити цілісність і недоторканність кордонів своєї держави. Північний сусід докладає чималих зусиль, аби посіяти в нашій свідомості зерно сумніву.

Так, аби посприяти зриву мобілізації в Україні, Російська Федерація нещодавно продовжила термін тимчасового перебування українських громадян чоловічої статі на її території до 90 днів. Ніби навмисно запрошуючи українських хлопців переховуватись там від призову. У такий спосіб Росія як країна-агресор, намагається створити в нашому суспільстві підґрунтя для зриву мобілізації.

ЛЮДИ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ

Цікаво, а як поставиться тамтешня влада, приміром, до тих приїжджих чоловіків зі Сходу України, яких нині намагаються мобілізувати в армію так званої „ДНР”? Їх, за висловами ватажків терористів, заплановано набрати аж 100 тисяч!

– Уже давно не секрет, що на нашій території діють спеціальні підрозділи, а також окремі люди, головне завдання яких – створення соціальних бунтів для зриву мобілізації, – констатує Іван Вінник, секретар комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки й оборони. – Запобігти цьому має Служба безпеки, здійснюючи контррозвідку та захищаючи проведення всіх необхідних заходів.

Особливе занепокоєння в цьому зв'язку викликає недостатня активність, а іноді й цілковита бездіяльність місцевих органів державної влади та самоврядування. За словами першого заступника Міністра оборони України Івана Руснака, йдеться не лише про «виконання мобілізаційних завдань і підтримання серед місцевого населення духу солідарної відповідальності за долю держави». Термінового втручання потребують й інші важливі речі. Такі, наприклад, як створення об'єктивного інформаційного поля в тому чи іншому регіоні.

– На жаль, це питання, особливо на Донбасі, вирішено не в інтересах держави, – пояснює народний депутат України Дмитро Лубінець.

– Наприклад, телевізійне мовлення на південь Донеччини здійснюється з вишки, що знаходиться в Петровському районі обласного центру. Загалом населення регіону має змогу дивитися передачі 15-ти каналів. І лише три з них – українські. Причому вони транлюються в поганій якості. Решта (12!) – або російські, або сепаратистські, що майже однаково. Тому, коли трапилася трагедія у Волновасі, місцевому населенню добряче «промили» мізки про те, що автобус біля українського блокпоста розстріляли з «Градів» самі ж українські військові.

У схожі нісенітничі люди вірять, адже альтернативної інформації в них просто немає. А якщо і є, то по-

дається вона у викривленому вигляді. Ходити далеко за прикладами непотрібно. Як відомо, нещодавно Верховна Рада ухвалила Закон України № 1762. У ньому, зокрема, йдеться про посилення відповідальності військовослужбовців за порушення дисципліни та надання командирам ширших повноважень щодо її забезпечення. Одне із відомих газетних видань, яке безкоштовно розповсюджується у столиці на станціях метро та вели-

на полі бою вони поведуться як справжні герої. Такі, наприклад, як наші солдати, які декілька годин уп'ятох утримували важливий об'єкт від ворожого удару. На них сунули два танки й інша броньована техніка. Знаходячись під таким шаленим тиском противника, вони героїчно боронили свої позиції. На жаль, цих героїв досі ніхто не знає. Їхня мужність навіть грамотою не відзначена. І скільки таких випадків!

Потрібно кардинально переглянути застарілі принципи та підходи до уявлення про побут і життєдіяльність солдата, сержанта й офіцера. Адже сьогодні це вже не пострадянські олов'яні солдатика, а люди, що цілком свідомо роблять вибір.

ких транспортних розв'язках, відразу ж відреагувало на це дописом із гучною назвою «Командирам дозволили стріляти по ногах». Хочеться запитати в колег: а чому не по руках або інших частинах тіла? І, чи прописано конкретно про це в законі? Утім деякі пересічні громадяни сприйняли публікацію за чисту монету. Боротися із цим та іншими такими явищами допоможе лише об'єктивне та виважене інформування громадян про законодавство з питань мобілізації, конкретні засади відбору, розмір грошового утримання, компенсації, пільги тощо.

І якщо вже ми згадали про покарання, то вони, напевне, мають застосовуватися лише в разі крайньої потреби, адже, як уже говорилося вище, переважна більшість українців ідуть служити цілком свідомо. Тож очевидно, що для створення здорового балансу необхідно вдаватися не лише до покарань, а й до заохочень. Адже від цього залежить якість служби мобілізованих.

– Із заохоченнями справи хоч і просуються, але існують нюанси, – вважає Дмитро Лубінець. – Насамперед потрібно прибрати інтриги в питанні нагородження. Адже насправді війна загострює всі сторони людських стосунків. І трапляються випадки, коли командирам не подобаються деякі їхні підлегли: за гострі слова, незручну правду, критику тощо. Разом з тим

Закон про УБД удосконалять

Але на часі не лише нагороди, а й таке, здавалося б, просте питання, як отримання статусу учасника бойових дій. Адже навіть серед поранених бійців нині є такі, хто досі не може його отримати. Приміром, якщо військовослужбовець ще дорогою до зони проведення АТО, потрапивши під обстріл, отримав поранення або якщо його через недбалість посадових осіб «забули» включити в наказ. Такі приклади насправді є. Проте, у підсумку, проблема отримання статусу таки вирішується. А ще й серед посадовців різних рівнів є такі, хто номінально брав участь у бойових діях. Ці «військові туристи», як їх уже прозвали, мало не наступного дня отримують посвідчення учасника бойових дій і користуються пільгами. За даними Державної служби у справах ветеранів війни й учасників АТО, нині з понад 13 тис. осіб, які отримали цей статус, більше 60 – чиновники різних рівнів, працівники підприємств, установ та організацій. Причому серед них чимало тих, хто сам має слідкувати за дотриманням законності в цьому питанні.

Чи справедливо це? Звісно, ні. Тому такі випадки мають серйозний суспільний резонанс. І саме цю проблему намагається нині виріши-

ти Державна служба у справах ветеранів війни й учасників антитерористичної операції. Вона хоч і не має законодавчої ініціативи, але активно співпрацює з Міністерством соціальної політики, Міністерством оборони України, комітетами Верховної Ради тощо.

– Існуючий нині закон, який визначає статус учасників бойових дій, «стриже» всіх під одну гребінку, – вважає Артур Дерев'яно, голова Державної служби у справах ветеранів війни й учасників АТО.

– Але нинішня ситуація в Україні має значні відмінності від колишньої уяви про війну. Тому потрібно чітко розділити учасників бойових дій, які нині захищають незалежність нашої держави на Сході України, учасників

війни, які забезпечують проведення АТО (будують лінії оборони, утримують і лікують поранених) та інших. У зв'язку із цим наша служба подала на розгляд Верховної Ради законопроект щодо внесення змін у

Забезпечення проведення мобілізації – справа загальнодержавна, вона не має відомчих рамок.

постанову, яка регулює присвоєння статусу учасника бойових дій. Передусім для досягнення чіткого розуміння, хто є комбатантом, а хто учасником війни, та запобігання різного роду хибним тлумаченням і викривленням. Документ уже пройшов експертну оцінку й погодження в усіх силових структурах.

Питання справді слухне. Але щоб остаточно його вирішити, потрібно розглянути ще одне. Це статус добровольчих підрозділів, волонтерів та інших громадян. За словами Артура Валентиновича, нині на Сході України воюють два добровольчі батальйони Українського корпусу і батальйон ОУН. Вони, на жаль, через недосконалість законодавства залишаються соціально незахищеними. Вочевидь, у цьому питанні потрібно також дійти консенсусу, адже всі бійці роблять одну справу – захищають Вітчизну та однаково ризикують життям.

Нові стимули за новими законами

Ще одна не менш важлива складова у питанні підвищення стимулів для мобілізованих військовослужбовців – матеріальна. Частково ми згадали її вище. Але насправді таких способів заохочення може бути значно більше. Що маєтись на увазі? Нині до війська призивають людей різного соціального статусу, професій тощо. Вони працюють, є приват-

ними підприємцями або здобувають освіту. Їхнє природне бажання не втрачати своїх попередніх статків і місця навчання цілком зрозуміле. Тому у Верховній Раді України зареєстрована низка законопроектів, які передбачають певні стимули для тих чи інших категорій громадян. Якщо, приміром, працевлаштовану особу призвали до лав Збройних Сил України або інших військових формувань, робоче місце і відповідний заробіток за нею зберігаються не протягом року, як нині, а на весь час проходження служби. Для призваних до війська приватних підприємців пропонується скасувати сплату єдиного податку, а студентам денної форми навчання – зберігати місце у виші.

– Цей законопроект прийнятий як закон у цілому, – повідомляє Іван Вінник, секретар комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки й оборони. – Я сподіваюся, що на нинішній сесії ми внесемо відповідні зміни до Кодексу законів про працю, де буде чітко вказано, що всі передбачені компенсації виплачуватимуться Фондом соціального захисту з Державного бюджету України.

Заробітну плату пропонується зберегти і колишнім військовослужбовцям, які були працевлаштовані, але призвалися до війська. Планується, що за умови підписання ними контракту вони отримуватимуть і середню зарплату за старим місцем роботи, і грошове утримання, як й

усі військовослужбовці. Необхідність такого стимулювання обумовлена потребою залучати для навчання та злагодження новосформованих підрозділів фахівців, які свого часу проходили військову службу чи працювали в армійських структурах на цивільних посадах.

Згадані вище зміни у разі прийняття їх Верховною Радою, безумовно, зміцнять авторитет військової служби. Але знаючи, як у нас приймаються закони, маємо бути більш прагматичними і не намагатися впіймати журавля в небі. Насамперед потрібно кардинально переглянути застарілі принципи та підходи до уявлення про побут і життєдіяльність солдата, сержанта й офіцера.

Адже сьогодні це вже не пострадянські олов'яні солдатиками, а люди, що цілком свідомо роблять вибір. Тому було б доцільно, аби Верховна Рада серед низки інших законопроектів підтримала й пропозиції Міністерства оборони щодо покращення соціального захисту військовослужбовців.

Йдеться, зокрема, про відновлення права військовослужбовців і членів їхніх сімей на пільгове санаторно-курортне лікування в закладах Міноборони, що дозволить надавати не лише медичну допомогу, а й проводити психологічну реабілітацію тих військових, які брали участь в антитерористичній операції. Доцільно було б відновити також право на безоплатний проїзд військовослужбовців та їхніх родин у відпустку в межах України, на пільгове користування житлом тощо. Серед інших пропозицій військового відомства – збільшення для військовослужбовців, які брали участь в АТО, максимального розміру пенсії за вислугу років до 90 відсотків відповідних сум грошового забезпечення.

Отже, як бачимо, забезпечення успішної мобілізації – справа загальнодержавна, вона не має відомчих меж. Зрозуміло й інше: лише належного інформаційного супроводу та формування сприятливої суспільної думки для її вдалого проведення замало. Має діяти потужна мотивація. Сподіватимемося, що її створення вже стало лейтмотивом у роботі всіх гілок влади. Адже нам потрібна перемога.

Сергій БАСАРАБ

На них сунули два російські танки. Ворожі гусениці нахабно чавили українську землю. Гуркіт бездушних машин, якими керували не менш бездушні екіпажі, порушив тишу зимового дня. Із сусідніх кущів і дерев зірвалася в небо зграя переляканих птахів. Сполохано щебечучи, вони піднялися так високо, неначе самому Богові хотіли пожалітися на смерть і розруху, що несуть російські загарбники в український мир.

Екіпажі противника, відчуваючи кількісну перевагу та переконані у своїй перемозі, неквапом вели вогонь по нашій машині. Немов звірі, які відчули солодкий запах крові своєї жертви, вони розтягували задоволення від цього нерівного полювання.

Де їм було здогадатися, що й вони вже стали частиною чужого плану. Українські танкісти, майстерно маневруючи, змусили ворога вистріляти весь боєкомплект. А далі стало цікавіше. Використовуючи знання місцевості, наші хлопці заманили один танк в болото, де той зав'яз і заглух.

Терористи ганебно покинули машину та накивали п'ятами з поля бою. Другий ворожий панцерник українці підбили. Його екіпаж так само безславно втік. Тож на свої позиції захисники повернулися з двома трофеями. Героїв зустрічали оплесками. Командир, посміхаючись, щиро дякував.

Любов до Батьківщини спонукала патріотів встати на її захист. Вони не планують бути героями, не гоняться за орденами та медалями – вони просто взяли до рук зброю, аби вберегти свою землю, свої домівки, своїх діточок від жорстокого ворога. І український народ вдячний за це своїм захисникам. Героїв оцінила і держава. Урядовці, розуміючи, що основою подвигу українських бійців є патріотизм, вирішили, що не завадить встановити для героїв додаткові стимули.

Тож нещодавно було ухвалене рішення преміювати військовослужбовців, які перебувають у зоні проведення АТО, за успішне виконання бойових завдань.

Більше того, з 1-го лютого військовим, які вою-

ють, сплачуватимуть додатково по тисячі гривень щодня. Загалом для учасників АТО грошове забезпечення зросте вдвічі, а для тих, хто перебуває на передовій із самого початку активних бойових дій, – утричі.

Окремо запроваджено й винагороди за знищення військової техніки супротивника. Зокрема, за збитий бойовий літак виплачуватимуть 121 тисячу гривень, за знешкодження системи залпового вогню – 60 тисяч гривень, за тактично-ракетний комплекс – 54 тисячі гривень, за танк – 48 тисяч гривень, за об'єкт наземної артилерії та бойову машину піхоти – по 42 тисячі гривень, а за кожен знищений переносний зенітно-ракетний комплекс – 30 тисяч гривень.

НТОВІ БОНУСИ

Визначено грошову винагороду й за успішне виконання завдання бойовими підрозділами. Розмір виплат залежить від мінімальної заробітної плати: бригада за успішне виконання завдання отримає додатково 365 тисяч гривень, полк – 243 тисячі гривень, батальйон – 121 тисячу гривень, рота – 60 тисяч гривень.

Начальник Генштабу Збройних Сил України генерал-полковник Віктор Муженко переконаний, що це покращить мотивацію тих, хто вже перебуває на передовій, і хлопців, які підпадають під чергову хвилю мобілізації. Оскільки преміюватимуть підрозділи, частини й окремих військовослужбовців. Кошти на преміювання є.

Оборонне відомство вже опрацювало відповідну

інструкцію, яка визначає порядок виплати грошових винагород. Кошти розподілятимуться однаково між усіма категоріями військовослужбовців, незалежно від звань і посад.

В основу нинішньої урядової постанови, що регламентує виплату винагород, лягла постанова 1942 року. Велика Вітчизняна війна довела її ефективність. Проте слід зауважити, що вона ґрунтувалася на людському страху. Адже в ті часи за корупцію розстрілювали або ж відправляли у штрафбат. Наші реалії не такі суворі, тож потрібно вдосконалити систему контролю.

Врахувати негативний досвід і мінімізувати корупційні ризики покликана спеціально створена робоча група.

Умовно кажучи, якщо борець перебуває на блокпосту в Краматорську, де тихо та спокійно, він отримуватиме визначене грошове забезпечення. У разі нападу чи обстрілу даного блокпоста цей факт має зафіксувати безпосередній командир у рапорті, що подається по команді в штаб сектору, де збирається вся інформація і де легко її перевірити. Потім дані повертаються до військової частини з наказом про винагороду.

Процес оприлюднення наказу – відкритий, аби нечесні комбати (якщо такі є) не вписали якихось «мертвих душ».

Якщо учасник бойового зіткнення побачить у наказі прізвиська зайвих людей, він зможе повідомити про це на спеціальну «гарячу лінію». Після чого спеціально створена комісія, наділена відповідними повноваженнями, розбереться і покарає винних.

Оборонне відомство вже опрацювало відповідну інструкцію, яка визначає порядок виплати грошових винагород.

Кошти розподілятимуться однаково між усіма категоріями військовослужбовців, незалежно від звань і посад.

Така концептуальна схема вже працює у Збройних Силах України. З урахуванням специфіки завдань і нормативної бази прикордонників, СБУ та Нацгвардії вона діятиме й у цих силових структурах.

Учасники робочої групи однакові в тому, що у випадку знищення ворожої техніки заохочення повинно бути колективним і аж ніяк не індивідуальним. Адже гранатометника, який поцілив у танк, прикривав, приміром, автоматник чи кулеметник. Тому в підсумку винагороду виплатять у рівних частках

ВИНАГОРОДА ЗА ЗНИЩЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ВОРОГА В АТО

Розміри визначені Постановою
Кабінету Міністрів України від 28.01.15

За знищення автомобіля –
12000 грн

За знищення танка –
48000 грн

За знищення реактивної
системи залпового вогню –
60000 грн

За знищення бойового літака –
121000 грн

+1000 грн Двократний розмір Трикратний розмір

За кожну добу
безпосередньої
участі в/с
в бойових діях

Грошове забезпечення
в/с, які беруть
безпосередню участь
в АТО, а також у
воєнних конфліктах

Грошове забезпечення
в/с, які беруть безпе-
редню участь
в бойових діях

кожному військовослужбовцю – учаснику тієї події.

У процесі визначення винагороди основною проблемою є фіксація потрібних фактів. Якщо на підконтрольній нам території можна сфотографувати чи зафіксувати, то на території, захопленій терористами, це зробити важко. Можливо, залучатимуть безпілотники.

...Під Дебальцевим уночі шість українських відчайдухів прокрались на територію, підконтрольну сепаратистам. Вони відшукали танк, який завдавав чимало клопоту нашим бійцям.

Машина стояла біля невеличкої хатинки, де саме щось святкував ворожий екіпаж. На вогник українські хлопці не зайшли, проте від «подарунка» не відмовилися... Коли Т-72 з ревом стрімко рвонув із місця, горесепаратисти вискочили з будинку й у паніці розбіглися хто куди.

А на наших найкращих бійців, окрім вдячності українців, чекає винагорода.

Володимир КОСЕНКО

ЗМІНИ У ЗАКОНОДАВСТВІ

ТАК БУДЕ З КОЖНИМ, ХТО ЗІ ЗБРОЄЮ ПРИЙДЕ НА НАШУ ЗЕМЛЮ

Останні події в зоні проведення антитерористичної операції з усією очевидністю засвідчили: для врегулювання збройного конфлікту на Донбасі лише дипломатичних зусиль недостатньо. Державі необхідна насамперед сучасна потужна військова сила, здатна завдати противнику відчутних втрат. І таких втрат російсько-сепаратистські війська вже зазнають.

Так, тільки в одному бою навідник-оператор Т-64Б сержант Леонід Суханський із 17-ї танкової бригади в дуельному поединку послідовно знищив зі штатної 125-мм гармати 2 танки противника. Загалом на його рахунку 5 Т-64 і Т-72, 2 РСЗВ «Град» і кілька гармат.

Палаючий російський БМД-2

Дають «прикурити» ворогу й наші артилеристи. В ході останніх боїв їхніми ударами знищено чимало живої сили та техніки сепаратистів.

Результативною є й мінна війна на Сході України. Це й атаки силами АТО колон бронетехніки, що заходили через кордон у транві-липні, і повний роз-

Знищена на мінах бронетехніка сепаратистів Т-64БВ

гром під Слов'янськом колони бойовиків зі знищенням 2 танків Т-64БВ, 2 БТР і 2 БМП-2, і операції з оточення території 2 сепаратистських анклавів у липні-серпні, і знищення бронетехніки противника під Маріуполем, не рахуючи пошкодженої й евакуйованої росіянами при виведенні своїх батальйонно-тактичних груп на територію РФ.

Як уже повідомлялося в попередніх номерах нашого журналу, при виході з оточення під Іловайськом лише один зведений екіпаж, який діяв на трофейному російському танку Т-72Б3 під командуванням начальника бронетанкового управління оперативного командування «Південь» полковника Євгена Сидоренка знищив 3 російські БМП-3. У тих же боях знищені вогнем танків і РПГ кілька російських танків, БТР і БМП. Підбиті машини ворога так і залишилися на землі Донбасу, ставши підтвердженням слів: «Так буде з кожним, хто зі зброєю прийде на нашу землю!»

Володимир ЗАБЛОЦЬКИЙ

Спалений російський танк Т-72Б3

ВІЗИТНА КАРТКА СПІВРОЗМОВНИКА

Юрій Бірюков народився в жовтні 1974 року в місті Миколаєві. Навчався у Дніпропетровському медичному інституті. Підприємець. Активний учасник Євромайдану, надавав медичну допомогу постраждалим мітингувальникам.

З початком бойових дій на Сході країни з метою відродження і забезпечення українського війська створив групу волонтерів «Крила Фенікса», через дієвість якої отримав позивний «Фенікс».

У серпні 2014 року призначений радником Президента України, у жовтні – ще і помічником Міністра оборони України.

Нагороджений орденами «За заслуги» III-го ступеня та Богдана Хмельницького III-го ступеня.

Одружений. Разом з дружиною Тетяною виховує двох дітей.

РАДНИК ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЮРІЙ БІРЮКОВ: «НЕ ВСЕ В ЦЬОМУ ЖИТТІ ВИМІРЮЄТЬСЯ ГРИВНЕЮ»

– Юрію Сергійовичу, що змусило вас, успішного підприємця, зайнятися волонтерською діяльністю? Бійці розповідають, що не раз і не два бачили вас під обстрілами, зокрема і в донецькому аеропорту серед «кіборгів». Не боїтеся так ризикувати власним життям?

– По-перше, мене ніхто не примушував і не примушує бути там, де стріляють. Я самостійно прийняв це рішення, вважаючи, що армії, яка на сьогодні є чи не єдиною структурою, здатною зупинити Путіна, гріх не допомагати. Тим більше, коли для цього є певні можливості.

По-друге, своїми життями найбільше ризикують десятки тисяч солдатів та офіцерів, які встали на захист країни. Тож невже одні повинні боронити рідну землю від різної нечисті, а інші – ні? Не все в цьому житті вимірюється гривнею чи доларом...

– З чого починали? Маю на увазі волонтерську допомогу армії.

– Разом з однодумцями ми закуповували для військових радіостанції, спальні мішки, бронезилети, захисні каски, харчі – все те, що було потрібно там, у зоні бойових дій. Згодом вдалося організувати виробництво бронезилетів, завдяки чому доставили на передову понад 2 тисячі «броників». Зібравши пристойну суму грошей, капітально відремонтували літак АН-26,

а також допомогли побудувати штаб для одного з армійських з'єднань під Миколаєвом.

– Як ви ставитесь до тих громадян, які мають змогу надати нашим солдатам матеріальну допомогу, але натомість «просиджують» тисячі гривень за один вечір у ресторанах?

– Мені ніколи забивати голову такими думками. Кожен чинить так, як вважає за потрібне. Наприклад, я маю нагальну потребу допомагати армії, тому й допомагаю.

– Про що ви подумали, коли побачили реальний стан українського війська?

– Чесно? У мене на роздуми навіть часу не було. До того ж я і раніше знав, що в армії є чимало проблем. Цього не приховати. Але, відверто кажучи, не сподівався, що вона в такому злиденному, просто жалюгід-

«ФСБ і ГРУ Росії були обізнані з економічними та військовими можливостями української держави, та не змогли передбачити головного: українці задля збереження Батьківщини об'єднаються у прагненні відродити своє військо, а саме військо почне гартуватися свою сталь у запеклих боях з ворогом»

тільки можна. Сьогодні ніхто не відповідає на банальне запитання: куди витрачалися гроші, отримані від продажу військового майна, що дісталось нам від колишніх армійських угруповань, розташованих за часів СРСР на теренах України. А це десятки мільярдів – і не гривень, а доларів!

Як так сталося, що за всі роки незалежності ми не придбали жодного сучасного бойового літака, жодного вертольота, жодного танка? Більш того, хто винен у тому, що озброєння, яке оцінювалося в сотні мільйонів доларів, продавалось за кордон, а гроші осідали в кишенях чиновників?

Та пік розбазарювання військового майна припав, звісно, на часи, коли Міністерство оборони очолювали Дмитро Саламатін і Павло Лебедев – громадяни Російської Федерації. Ці «заслані козачки» свідомо нищили нашу армію, готуючи її до поразок у майбутньому військовому протистоянні. Якщо б не Майдан, який прогнав ту ганебну владу, наша армія була б придатна лише для проведення парадів та інших показових заходів. Можливо, комусь не сподобається моя думка, але я вважаю, що в нас навесні 2014 року не було армії, готової ефективно захищати свій народ, свою державу. Вона почала з'являтися лише влітку 2014 року. І хай там що кричать кремлівські пропагандисти, але наше військо все ж спинається на ноги. Болісно, допускаючи багато помилок, несучи тяжкі втрати, але спинається! У цьому я переконуюсь щоразу, коли буваю в бойових частинах

ЧИ ДОЛАРОМ...»

ному стані. Тож відразу зайнявся справою.

– Хто на вашу думку, довів нашу армію до цього?

– Як хто? Ті, хто протягом десятиліть знаходився на політичному Олімпі: президенти, прем'єр-міністри, керівники МО, Генерального штабу й інші високопосадовці. Адже ні для кого не було таємницею, що влада дивилась на ЗС не як на державний інститут, здатний забезпечити національну безпеку й оборону України, а як, вибачте, на дійну корову, витягуючи з неї все, що

і підрозділах і бачу, як вчорашні трактористи, будівельники, музиканти, комп'ютерщики стають справжніми воїнами. І наш святий обов'язок – допомогти цим людям, сьогоднішнім рятівникам України.

– Ви і ваші однодумці, колеги-волонтери, уже надали армії допомогу, що вимірюється мільйонами гривень. Перепрошую, але звідки такі гроші?

– Від людей – пересічних українців, для яких Україна є рідною домівкою, до якої намагається вдертися розбійник. Бажаючи бути господарями у своїх оселях, вони переказують нам, хто скільки може – від 10-20 гривень до десятків тисяч. ФСБ і ГРУ Росії були обізнані з економічними та військовими можливостями української держави, та не змогли передбачити головно: українці задля збереження Батьківщини об'єднуються у прагненні відродити своє військо, а саме військо почне гартуватися у запеклих боях з ворогом.

– На фронтах Другої світової війни розкрився військовий талант багатьох офіцерів, які згодом стали генералами й обійняли високі посади в арміях антигітлерівської коаліції. Скажіть, у ході бойових дій на Донбасі таке спостерігається?

– Я зустрічав багатьох офіцерів, які, обривно кажучи, уже вирости зі своїх посад і достойні вищих. Маю на увазі командирів бригад, батальйонів. Упевнений: ті, що проявили себе талановитими командирами, гідні бути зарахованими до кадрового резерву Збройних Сил України. Нам потрібні не просто сміливі генерали, а генерали з аналітичним складом розуму, які вміють прислухатись до думок підлеглих і враховувати їх, приймаючи рішення. Адже ціна помилки є надзвичайно великою, оскільки вимірюється людськими життями.

– Минулого року держава витратила на потреби ЗСУ величезні кошти, а бюджет МО на цей рік загалом становить майже 45 мільярдів гривень. Ви впевнені, що гроші використовувалися і використовуватимуться за призначенням? Іноді доводиться чути, що матері купують своїм мобілізованим синам форму, взуття і навіть бронежилети.

– Це не зовсім так було: форма все ж видавалася. Проте буквально через 3-4 місяці стала непридатною для носіння, як і взуття.

– Слухаючи вас, постає цілком законне запитання: невже посадовці війська всім необхідним, не знали про вкрай низьку якість закупованої продукції?

– Знали, але деякі тодішні керівники департаментів, управлінь, звичайні посадовці

більше думали не про бійців, які були на передовій і яких потрібно було одягти належним чином, а про власне збагачення. Тому, зловживаючи службовим становищем, вдавалися до різних сумнівних обгородок і навіть чинили злочини, кладучи до власних кишень величезні гроші. Так, сьогодні під арештом знаходиться один із таких горе-керівників, у якого при обшуку знайдено понад 400 тисяч американських доларів!

Сьогодні помітні істотні зміни, які сталися в озброєнні війська, забезпеченні особового складу обмундируванням, харчами... Буваючи в частинах і підрозділах, які беруть участь в антитерористичній операції, бачу: всі військовослужбовці повністю обмундировані державним коштом. Що ж до якості форми, то, як відомо, обмежень у її поліпшенні немає.

– Хотілось би почути про Ваше особисте ставлення до добровольчих батальйонів, у яких досить неоднозначна репутація.

– Якщо людина, яка покинула свій дім, родину, взявши до рук зброю, із честю відстоює нашу державність, то дуже й дуже позитивно. Я просто в захваті від таких патріотів! Тим же, хто, м'яко кажучи, не переймається цим, не місце в таких батальйонах.

Я, до речі, сам створив 3-й добровольчий

«Сьогодні помітні істотні зміни, які сталися в озброєнні війська, забезпеченні особового складу обмундируванням, харчами... Буваючи в частинах і підрозділах, які беруть участь в антитерористичній операції, бачу: всі військовослужбовці повністю обмундировані державним коштом»

батальйон «Фенікс», який сьогодні успішно воює у складі 79-ї десантної бригади. І воює, скажу вам, досить успішно.

– Нещодавно розпочалася чергова мобілізація. Як, на ваш погляд, вона проходить?

– Не скажу, що на вищому рівні. Є певні проблеми. І це не дивно: перед тим, як було оголошено про наміри призвати до війська десятки тисяч військовозобов'язаних, наш північний сусід вдався до інформаційної війни: російські політики, зокрема й вищі державні чиновники, через телебачення усіляко агітують наших громадян ухилитися від захисту держави. Втім хіба лише вони? Вистачає і в Україні людей, які не вважають за потрібне захищати свою землю.

Наприклад, так звана парламентська опозиція не голосувала за відповідний законопроект, внесений Президентом, який передбачав проведення мобілізації.

На жаль, деякі військовозобов'язані громадяни України піддаються такому бомбуванню мізків, намагаються ухилитись від виконання свого конституційного обов'язку. Хочу нагадати, що такі дії тягнуть за собою кримінальну відповідальність: від 2 до 5 років позбавлення волі.

Сьогодні МО створює реєстр таких осіб, який передасть МВС для відповідного реагування.

– Ви можете кардинально впливати на розвиток тих чи інших подій у районі бойових дій?

– Ні. У мене немає жодних владних повноважень для цього. Я не можу приймати рішень, обов'язкових для виконання військовослужбовцями.

– Але ж ви є радником Президента України – Верховного Головнокомандувача Збройних Сил, а також Міністра оборони...

– Слово «радник» говорить саме за себе: я наділений правом лише давати поради.

– А викласти свою позицію Петру Порошенку чи Степану Полтораку маєте змогу?

– Звичайно.

– І завжди вона співпадає з думками генералів, інших чиновників вищого рангу, які доповідають про ситуацію в АТО?

– Моя оцінка тієї чи іншої ситуації не завжди співпадає з оцінкою високопосадовців. Але мене це не бентежить: і Петро Олексійович, і Степан Тимофійович завжди уважно вислуховують мою думку і вона не ігнорується. Що ж стосується можливості зв'язатись з першими особами країни чи військового відомства, то проблем із цим немає.

Інтерв'ю провів Сергій ЗЯТЬЄВ

«КІБОРГ» І «МАЛЮК» ПОСПІШАЮТЬ НА ДОПОМОГУ

Події на Сході нашої держави примусили вітчизняний оборонно-промисловий комплекс, а також підприємства й установи, відповідальні за випуск нових зразків техніки та озброєння, працювати в посиленому режимі.

Не є винятком і Державний науково-випробувальний центр Збройних Сил України. Нещодавно його фахівці продемонстрували на Гончарівському полігоні зразки ОВТ, які найближчим часом приймуть на озброєння Збройні Сили України та інші військові формування. Новинки мають цікаві конструктивні рішення, а деякі з них відповідають стандартам НАТО. Варто додати, що всі вони розроблялися на вітчизняних підприємствах різних форм власності, а зараз проходять відповідні етапи випробувань.

«Кіборг»

Саме таку назву має новий дистанційно керований бойовий модуль, призначений для вогневого ураження особового складу, легкоброньованих цілей, а також інженерних споруд противника. Новинку представило ПАТ «Завод „Ленінська кузня”». Модуль уніфікований, тому його можна встановлювати на легкоброньовані бойові машини. Такі, наприклад, як експериментальний автомобіль «Махно», створений на шасі автомобіля ГАЗ-66.

«Кіборг» оснащений озброєнням підвищеної потужності, блоком дистанційного керування вогнем та оптичною системою виявлення цілі, зокрема за допомогою тепловізора в повній темряві чи за поганих погодних умов. Твердоелементна гіроскопічна система стабілізації модуля захоплює й утримує ціль, навіть коли автомобіль рухається зі швидкістю до 20 кілометрів на годину. Прицільний вогонь ведеться на відстані до 2 000 метрів. Виявлення цілі, наведення зброї та відкриття вогню здійснюється за допомогою джойстика через монітор.

УАГ-40

Це перший вітчизняний автоматичний гранатомет калібру 40x53 мм, розроблений ТОВ «Науково-виробнича фірма „Адрон»». Однією з особливостей є те, що для його переміщення не потрібні транспортні засоби.

Вага гранатомета разом із триногою, на яку він встановлюється, близько 30 кілограмів. Перевагою є й те, що конструкція триноги дозволяє вести стрільбу навіть з невідготовлених майданчиків, тож гранатометник має змогу швидко змінювати позиції. УАГ-40 ефективно вражає живу силу противника, легкоброньовані об'єкти та захисні споруди на відстані до 2 200 метрів.

Гранатомет веде вогонь одиночними або серійними пострілами. Як боеприпаси використовуються високошвидкісні гранати, зокрема всі існуючі за стандартами НАТО. Швидкість стрільби становить до 400 пострілів на хвилину.

«Фурія»

У древньоримській міфології так називали богиню помсти. У зоні проведення АТО на Сході нашої держави таку назву бійці батальйону територіальної оборони «Донбас» дали багатоцільовому безпілотному авіаційному комплексу (ББПАК), розробленому київськими радіолюбителями. Більш удосконалену версію «дрона» змайстрували фахівці Науково-виробничого підприємства «Атлон Авіа».

Зважаючи на те, що апарат припав до душі нашим захисникам, назву залишили. Тепер вітчизняний ББПАК «Фурія» надхо-

дить на озброєння Збройних Сил України й інших військових формувань. Тим часом його удосконалені модифікації продовжують випробовувати в Державному науково-випробувальному центрі Збройних Сил України.

У своєму складі комплекс має планер, оптичну головку та командний пункт з двома моніторами. На першому відображається геоінформаційна система з прив'язкою координат і GPS-позицій літака в польоті.

Другий дозволяє вести спостереження через оптичну камеру. Завдяки двом потужним батареям (по 16 тис. мА/год.) «Фурія», залежно від погодних умов, може знаходитися в польоті до 2 годин. Крейсерська швидкість апарата становить 65 кілометрів на годину, максимальна – до 130.

«Малюк»

Це скорочена та модернізована версія добре відомого АК-74. «Малюк» сконструйований за схемою «булл-пап», коли спусковий гачок переміщений уперед і знаходиться перед магазином та ударним механізмом. Оскільки автомат Калашникова зарекомендував себе як найбільш надійна у світі стрілецька зброя, у новому зразку конструктори залишили деякі важливі вузли від АК-74. Це ствол і ствольна коробка.

Органи керування «Малюка», зокрема спусковий гачок, кнопка від'єднання магазину та запобіжник, зміщені до центру, що значно покращило балансування. Фактично автомат можна тримати однією рукою.

Крім цього, зброя має три рейки Пікатіні – для встановлення додаткових оптичних і механічних пристроїв, зокрема прицілу, рукоятки, сошок тощо. Загалом фірма-розробник «Інтерпроінвест» має понад десяток патентів, які вдосконалюють і роблять автомат значно зручнішим. «Малюк» може випускатися у трьох варіантах калібрів: 5,45; 5,56 (стандарт НАТО) та 7,62 мм.

Максим Глуценко

Експерт у сфері розвитку військово-промислового комплексу України, фахівець з міжнародної економіки та залучення інвестицій

ЗАПОРУКОЮ МИРУ МАЄ СТАТИ СИЛЬНА АРМІЯ

Сучасна війна – це війна технологій. Нинішня українська армія потребує високоточної зброї, сучасної військової техніки. Отже, нам потрібно робити серйозну ставку на відповідні розробки. Безумовно, дефіцит сучасної зброї гостро відчувається в наших збройних силах. Особливо бракує систем управління і зв'язку, разведкомплексів, безпілотників різного призначення, здатних вести спостереження, зокрема й у нічних умовах, а також пристосованих до нашого клімату. Військам потрібні артилерійські комплекси керованого озброєння, наземні і авіаційні ракетні комплекси. У нас є цікаві вітчизняні розробки, але багато з них уже морально застаріли і потребують оновлення, тобто серйозних матеріальних вкладень.

Зараз оборонно-промисловий комплекс України працює в посиленому режимі. З'явилися новинки, які до цього на озброєнні української армії не стояли. Це нові броньовані розвідувально-дозорні машини (БРДМ) «Хазар» з високими динамічними властивостями і запасом ходу та підвищеною прохідністю. Автомобіль «Дозор-Б» – повнопривідний броневий автомобіль легкого класу. Цього року «Укроборонпром» планує виготовити до 50 одиниць таких машин.

Нацгвардія отримала спеціалізовані броневі автомобілі Raptor на базі КраЗ. Це машина для перекидання підрозділів в умовах бойової обстановки. Ведуться розробки гібрида танка і БМП на базі танка Т-64. У машини замінять комплекс озброєння, встановлять сучасний динамічний захист, що підвищить її «живучість». Броня буде здатна витримати влучення броньованих куль, а також постріл з гранатомета. Планується збільшити виробництво танків «Оплот» в 2015 році до 40 на рік, і в 2016 році – 100-120 одиниць на рік. Ці танки за своїми характеристиками не поступаються кращим світовим аналогам.

Серед основних завдань оборонної галузі на сьогодні не тільки розробка нових зразків озброєнь, а й налагодження їхнього серійного виробництва. Тут важливі ефективні заходи з імпортозаміщення комплектуючих та кооперація з іноземними технологічними лідерами. Але, щоб сучасні виробники почали інвестувати, необхідно створити для цього умови – виводувати прозору та зрозумілу модель роботи оборонно-промислового комплексу

«Адрос»

Таку назву отримав комбінований пристрій КУВ 26-50, розроблений ТОВ «Науково-виробнича фірма „Адрон“». Він призначений для викидання хибних теплових цілей і протирадіолокаційних пасивних перешкод калібру 26 мм та 50 мм.

У роботі пристрою використовуються спеціальні програми, за рахунок яких створюються складні перешкоди. Вони заважають функціонуванню інфрачервоних головок самонаведення таких керованих ракет, як «Стінгер», «Ігла», «Ігла-1», Р-60М, Р-73, «Сайдундер» тощо.

Коли пристрій спрацює, ракети, випущені по літальному апарату, отримують хибну інформацію про його місцезнаходження, тож не влучають у ціль. Виріб застосовується на всіх етапах польоту в ручному або автоматичному режимах (спільно з датчиком виявлення пуску ракет). КУВ 26-50 може встановлюватися на будь-яких літальних апаратах.

Сергій БАСАРАБ

KRAZ Cougar

КрАЗ Кугуар (Kraz Cougar) — це багатофункціональний броневий автомобіль класу APC (Armored Personal Carrier), призначений для ведення бою в міських умовах і розвідки. Машина є ліцензійною копією броневий автомобіля канадсько-еміратської компанії «Streit Group», що випускається ПАТ «АвтоКрАЗ».

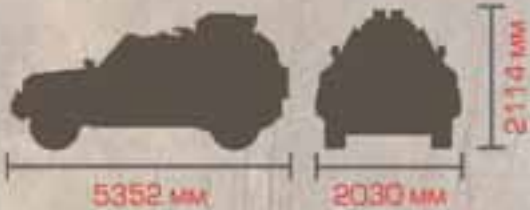
КОНСТРУКЦІЯ

Бронеавтомобіль КрАЗ «Кугуар» створений на шасі Toyota Land Cruiser 79 і має класичне компонування з переднім розташуванням моторно-трансмісійного відділення (МТО), за ним – відділення управління, сумісне з десантним відділенням у кормі.

У відділенні управління розміщуються 3 людини, в десантному відділенні – 6 повністю екіпованих десанників, що розташовуються на індивідуальних кріслах, встановлених по бортах корпусу.

Корпус бронемашини зварний, виготовлений зі сталевих броньованих листів, розташованих під кутом. Бронювання за стандартом CEN Level BR6 забезпечує круговий захист від куль патронів 7,62x51 мм НАТО з відстані 10 метрів.

Посадка і висадка екіпажу відбувається через бічні двері відділення управління, десанту – через двері в кормі десантного відділення.

ХОДОВА ЧАСТИНА

КрАЗ «Кугуар» – це повнопривідний броньований автомобіль з незалежною підвіскою і колісною формулою 4x4. Підвіска бронеавтомобіля ресорна з гідравлічними амортизаторами. Є система блокування коліс для підвищення прохідності машини.

У МТО бронеавтомобіля знаходиться дизельний двигун Toyota 4,0 ТД потужністю 240 к.с. або Toyota 4,5l потужністю 218 к.с. Коробка передач механічна п'ятиступінчаста.

Підйом, що долається, %.....	58
Боковий уклон, що долається, %.....	34
Радіус повороту, м.....	6,3
Максимальна швидкість, км/год.....	105
Повна маса, кг.....	4220
Паливні баки, л.....	2x90

ДОДАТКОВЕ ОБЛАДНАННЯ

На бронемашину може бути встановлене додаткове обладнання, зокрема радіостанція, системи відеоспостереження та кондиціонування, лебідка, підігрів підлоги, пошукова фара.

Також може встановлюватися різне інше обладнання, в залежності від поставлених цільових завдань машини.

ОЗБРОЄННЯ

Бронеавтомобіль може нести озброєння у вигляді різних бойових модулів, розташованих на даху і всередині десантного відділення. На даху бойового відділення можуть бути встановлені різні бойові модулі, до яких входять:

- 7,62-мм кулемет;
- 12,7-мм кулемет;
- 40-мм автоматичний гранатомет.

У верхній частині бортів десантного відділення та в кормі розташовані амбразури для ведення вогню зі стрілецької зброї.

БОЙОВА ЖИВУЧІСТЬ

Під час використання бронеавтомобілів у зоні проведення АТО, машини довели свою доцільність та неодноразово рятували життя екіпажу та десанту.

Бронеавтомобілі КрАЗ «Cougar» використовують підрозділи Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України.

Хто вони? Звичайні люди. «Афганець», фермер, учитель і студент... Вони мріяли про краще майбутнє. І були готові боротися за нього. За честь, за волю, за народ вони прийшли на Майдан Києва, здійснили Революцію гідності! Народжені «літати» — «повзати» не будуть! Народжені любити Україну — ніколи її не зрадять, не продадуть! На смерть підуть, а її збережуть! Відібрані в них життя — це біль, який неможливо вгамувати. «Плине кача по Тисині» невимовною тугою за загиблими озивається в душах українців. Пам'ять про героїв «Небесної сотні» — янголів-хранителів, захисників українського роду — буде жити! Світитись вічним вогнем у наших серцях і душах! Будьмо гідними своїх героїв!

*Pray for
Ukraine*

«ЖОДНА КРАПЛЯ КРОВІ, ПРОЛИТА ЗА БАТЬКІВЩИНУ, НЕ БУВАЄ ДАРЕМНОЮ...»

**Лютий 2015-го. Майдан Незалежності.
Сьогодні тут прогулюються люди, знову лунає
дитячий сміх і гамірно. Дивишся на усміхнені обличчя
перехожих і не віриться, що рік тому на головній площі
країни лунали постріли та лилася людська кров, кров
найкращих синів Українського народу.**

Як усе починалось

Упродовж тривалого часу колишня українська влада устами Віктора Януковича, Миколи Азарова й інших вищих чиновників заявляла про наміри «йти в Європу». Цьому, звісно, всіляко противилася Росія: за відмову від євроінтеграції Кремль обіцяв нам золоті гори. Напередодні візиту Януковича до Вільнюса, де він мав підписати угоду про асоціацію з Європейським Союзом, відбулася його зустріч з президентом Росії. Про що вони говорили – досі невідомо. Але, поїхавши за кілька днів до столиці

Литви, тодішній гарант обманув українців, не поставивши свого підпису під важливим для майбутнього України документом. Обурений народ вийшов на вулиці багатьох міст із протестом.

Епіцентром цих абсолютно мирних протестів став Київ, де в ніч з 29 на 30 листопада 2013 року студенти продовжували свою мирну акцію. Влада, очевидно, вирішила провчити невідконтрольну їй молодь, водночас давши урок решті: мовляв, дивіться, що на вас чекає в разі непокори. Проти юнаків і дівчат кинули майже 300 озброєних

спеціальними засобами бійців «Беркута». Європа була шокована кадрами, які обійшли увесь світ: здоровані в міліцейських мундирах гамселили тендітних дівчат, добивали лежачих. Допомогали їм так звані «тітушки», звірству яких не було меж. Після «відновлення правопорядку», як заявив тодішній очільник МВС Захарченко, десятки молодих людей опинилися в лікарнях з травмами різної тяжкості...

Але на Банковій прорахувалися: після цього на вулиці України вийшли мільйони людей. Вони вже

Спецпідрозділи почали застосовувати проти мирних людей кийки, світлошумові гранати, водомети (і це в лютий мороз!), коктейлі Молотова, інші спецзасоби, внаслідок чого десятки майданівців дістали значних ушкоджень. Весь цивілізований світ шокували відеокадри, де на ношах несли людину з відрізаною головою, де чорною від палаючих шин вулицею йшли, ледь пересуваючи ноги, закривавлені батько та син, де «беркутівці» тримали на морозі голого та побитого гумовими кийками козака Гаврилюка, якого народ назве «оголеною душою України».

Хто вони, герої «Небесної сотні»?

Вважається, що першою жертвою протистояння став житомирський **Павло Мазуренко**, який працював у Києві програмістом. Повертаючись ввечері додому з Майдану, він був жорстоко побитий міліціонерами. За кілька днів, 21 грудня, помер у лікарні. Офіційна причина смерті – двостороння пневмонія.

Люди падали, уражені кулями снайперів, які вели вогонь з готелю «Україна», інших навколишніх будівель. Проте паніки серед них не було. Лише сміливість і рішучість стояти до повної перемоги. Українці, зібралися на мирні протести, але не злякалися, коли довелося стояти на смерть.

вимагали не лише асоціації з ЄС, а й покарання за жорстоке побиття молоді, висуваючи при цьому і політичні вимоги, зокрема, щодо відставки уряду.

Та «донецькі» навіть не думали шукати шляхи примирення. І замість того, щоб прислухатись до голосу народу та задовольнити його цілком законні, закріплені в Конституції вимоги, почали ще з більшим завзяттям «наводити конституційний лад». Для цього до Києва з інших регіонів країни звозились підрозділи «Беркута», внутрішніх військ, а до майдану Незалежності, Хрещатика та прилеглих вулиць стягувалася спеціальна техніка.

Місяць по тому, 22 січня, на барикадах вулиці Грушевського застрелили українця вірменського походження Сергія Нігояна.

Далі смертей стало ще більше – у силовиків «зірвало дах» після отриманих від керівництва гарантій щодо безкарності їхньої жорстокості.

Юрій Вербицький походив з родини відомих науковців. Був сейсмологом, кандидатом фізикоматематичних наук, захоплювався альпінізмом. Він працював у відділі сейсмічності Карпатського регіону Інституту геофізики НАНУ у Львові. Щоб поїхати до Києва, Юрій написав заяву на відпустку за власний рахунок. Причину вказав

справжню: «участь у мирній акції протесту за майбутнє України». Він виїхав зі Львова до Києва. Додому повернувся за шість днів у домовині.

Героя Майдану викрали 21 січня просто зі столичної лікарні, куди той звернувся з важким пораненням ока. А вже наступного дня, 22 січня, його понівечене тіло знайшли на околиці села Гнідин Бориспільського району на Київщині. У МВС заявили, що Юрій Вербицький помер від банального переохолодження.

Сергій Нігоян, 20 років, охороняв майданівців. Народився на Дніпропетровщині. Був єдиним сином у вірменській сім'ї. Його родина переїхала до України, рятуючись від війни в Нагірному Карабаху. Займався легкою атлетикою та східними єдиноборствами. Україномовний. Патріот України та Вірменії. Приїхав на Євромайдан 8 грудня 2013 року, не попередивши батьків. На запитання, чому він тут, відповів: «Це і моє майбутнє. Мені жити в цій країні».

22 січня 2014 року отримав три смертельні поранення свинцевою картеччю під час подій біля стадіону «Динамо» на Грушевського. А рівно за місяць до загибелі, 22 грудня, Сергій читав майданівцям уривок з поеми Тараса Шевченка «Кавказ»: «Борітеся – поборете! Вам Бог помагає! За вас правда, за вас слава. І воля святая!»

Андрій Черненко, 35 років. Народився на Полтавщині, дитинство провів у Черкасах. Мешкав у Києві з дружиною Оленою та семимісячною донькою Яною. Олена працювала перекладачем у Посольстві України в Нідерландах. Андрій теж жив там чотири роки, тож про Європу знав не з чуток. Бачив на власні очі, як там живуть люди. Мріяв, щоб і українці так жили.

А коли з євроінтеграцією не склалося, чоловік почав ходити на народне віче. Майже щовечора, вклавши маленьку донечку спати, прямував на Майдан. Куля снайпера влучила в нього 18 лютого. Андрій загинув.

Героя України пам'ятають у різних куточках нашої Батьківщини, адже ще під час служби в армії в Мукачевому він під час повені виявив себе як справжній чоловік – рятував мирних жителів.

Роман Варениця, 35 років. Зі Львівщини. Його називали матема-

тиком від Бога. У школі був стараним учнем, відмінником. У родині Варениць був середнім з трьох синів. Вирішив стати вчителем математики, як мама.

Навчався у Дрогобицькому університеті. Вчителював у рідному Новояворівську. Їздив на заробітки в Росію. Роман вирішив поїхати на Майдан, не попередивши батьків. Вони думали, що син знаходиться у Львові. А той з побратимами вже був на Майдані. В останній розмові з мамою говорив: «Добре, все буде добре...» Але 20 лютого куля снайпера забрала життя математика.

Володимир Кульчицький, 64 роки. Чоловік прийшов на Майдан, бо там тривалий час перебував його син Ігор, який входив до однієї із сотень. «Буду тебе захищати на Майдані», – казав Володимир синові. Та про власний захист не дуже дбав. Мав лише шолом. Загинув 18 лютого від вогнепальних поранень на барикадах біля Будинку профспілок. У чоловіка залишилось двоє дорослих синів і три онучки, а також 93-річна мати (дружина померла за три роки до того).

Володимира Кульчицького рідні та знайомі згадують як дуже пра-

цьовиту людину. Чоловік любив майструвати. Сам збудував садовий будиночок від фундаменту до даху. Володимира Станіславовича дуже любили люди...

Серед тих, хто вийшов на Майдан заявити рішучий протест владі, були і громадяни інших країн, для яких Україна стала другою Батьківщиною. Наприклад, Михайло Жизневський, 25-річний білорус, член Самооборони Майдану. У 2005 році виїхав з Білорусі через політичне переслідування. Останнім часом жив у Білій Церкві. Захоплювався історією, міфологією, лицарським рухом, військовою справою. Друзі називали його Локі – на честь бога хитрості й вогню у скандинавській міфології. У Євромайдані брав участь із перших днів. 22 січня під час штурму на вулиці Грушевського отримав наскрізне поранення кулею в серце.

«Душу й тіло ми пакадзем...», – співав герой разом з усіма майданівцями. 26 січня, у день народження Михайла, відбулася панахида за загиблим. Йому мало б виповнитися 26 років...

Зураб Хурція, громадянин Грузії. Проживав у Кіровограді. На Європейській площі стояв на барикадах під кулями беркутівців. Унаслідок нервового перенапруження у чоловіка не витримало серце.

Давид Кіпіані, 33 роки, земляк Зураба. Після поразки на виборах Михайла Саакашвілі разом з дружиною переїхав до Києва. Загинув від вогнепальних поранень. Саакашвілі, прощаючись з героєм, сказав: «У Києві убитий Дато Кіпіані... Багато хто питає, що роблять грузини в Україні? Кажуть, що це не наша боротьба. А насправді на Майдані вирішується і доля Грузії...»

Список тих, хто загинув від куль «беркутівців», так званих «тітушок» чи інших покидьків, можна продовжувати і продовжувати. Та найтрагічнішим для Євромайдану стало 20 лютого, яке справедливо нарекли «чорним четвергом»: того дня кількість жертв уже обчислювалася десятками.

Майдан, що нас змінив

– Мені багато чого в житті довелося побачити, але такого жахиття, яке коїлося в ті дні на Майдані та прилеглих до нього вули-

«Наводити конституційний лад» до Києва з інших регіонів країни звозились підрозділи «Беркута», внутрішніх військ, а до майдану Незалежності та прилеглих вулиць стягувалася спеціальна техніка.

цях, я не пам'ятаю, – розповідає полковник медичної служби Анатолій Денисюк – активний учасник тих подій. – Люди падали, вражені кулями снайперів, які вели вогонь з готелю «Україна», інших навколишніх будівель.

Проте паніки серед них не було. Лише сміливість і рішучість стояти до повної перемоги. До 20 лютого я, відверто кажучи, не був упевнений на всі сто відсотків у нашій перемозі. Але коли асфальт окропився першою людською кров'ю, зрозумів: дороги назад немає, бо ця влада втопить усіх нас у крові заради збереження свого панівного становища. І тому українці, які зібралися на мирні протести, не злякалися коли довелося стояти на смерть. Ніякі «беркути», ніякі «спецнази» їх уже не могли зупинити – Рубікон був перейдений...

Те, що регіонали, які перебували при владі, люто ненавидять Україну й українців, було відомо. Знали і про їхню підступну підлість, готовність вести боротьбу зі своїми опонентами найбруднішими методами. Але багато хто не вірив, що вони підуть на злочини проти власного народу, будуть знущатися і вбивати людей, користуючись послугами бандитів і рецидивістів, яких Віктор Янукович мав за надійну свою опору.

У ті тривожні і трагічні дні, коли сотні тисяч, мільйони жителів нашої країни нарешті відчували себе справжніми українцями, майданівці гинули, пропадали за нез'ясова-

них обставин. Потім їх знаходили зі слідами жорстоких катувань: переламаними руками й ногами, проломленими черепами. Таким чином влада намагалася залякати українців. Не вдалося... Людей змінив Майдан.

Україна вшановує своїх героїв

Іменами героїв «Небесної сотні» названо вулиці, сквери у багатьох населених пунктах нашої країни, їхні імена носять школи, в яких вони сиділи за партами, на будівлях інститутів, студентами яких вони були, встановлено меморіальні дошки, барельєфи.

Напередодні 1-ї річниці подій на Майдані Президент України видав указ, згідно з яким 20 лютого в Україні оголошується Днем Героїв Небесної Сотні.

«За громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності», як зазначено в указі Президента України, звання «Герой України» з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно) присвоєно 100 героям «Небесної сотні».

Герої не вмирають... Вони живуть стільки, скільки їх пам'ятають, а значить – вічно!

Сергій ЗЯТЬЄВ

КОЛИ В ЦІНІ ВЕЛИКА ДУША, А НЕ ВЕЛИКА КИШЕНЯ

Волонтерська праця важка та виснажлива. Але віра в нашу перемогу ґрунтується саме на всенародній підтримці українських воїнів, силі людської небайдужості. Сьогодні мільйони громадян України допомагають війську. Об'єднані в соціальні групи, громадські ініціативи та благодійні фонди, вони підтримують непохитність і патріотизм воїнів, які захищають Україну від російсько-терористичної навали в Донецькій і Луганській областях. Сповнені відповідальності, волонтери вкладають душу, сили та час у виконання громадянського обов'язку, стверджуючи, що сьогодні в ціні велика душа, а не велика кишенька!

Забезпечити військовою амуніцією, продуктами і медикаментами наших бійців, відремонтувати військову техніку, доставити гуманітарну допомогу мешканцям, які не змогли виїхати із зони проведення антитерористичної операції – завдання волонтерських організацій, діяльність яких у цих напрямках координує Рада волонтерів при Міністерстві оборони України.

Волонтери Всеукраїнського благодійного фонду «Підтримай армію України» знають: потрібна та своєчасно надана допомога – запорука успіху наших воїнів.

Форма для справжнього чоловіка

Із Анечкою, як називають голову правління Фонду «Підтримай армію України» Ганну Сандалову її підшефні, ми зустрілись уперше на початку грудня. Для неї випала чудова нагода вкотре з групами цивільно-військового співробітництва Генерального штабу Збройних Сил України передати на передову найнеобхідніше: теплий одяг, комплекти підмінної форми та термобілизни й інші речі.

Якось одному з офіцерів не знайшлося підходящого розміру підмінної форми. І це серед понад ста комплектів, що знаходилися на волонтерському складі! Тоді хтось із подруг Ганни пожартував, мовляв, невже вона зустріла справжнього чоловіка? Волонтерка ж спокійно пообіцяла Ігорю (а саме так звали того військового): «Через тиждень ми з черговою допомогою приїдемо до вас. Я привезу тобі «підмінку»».

Віддаючи належне відповідальності й обов'язковості Ганни, зазначу: рівно за

ДОВІДКА «ВУ»:

Благодійний фонд «Підтримай армію України» створений у квітні 2014 року. Мета – залучення свідомих громадян і представників бізнес-спільноти для організації оперативної матеріально-технічної підтримки Збройних Сил України та силових структур – всіх тих, хто в надскладних умовах продовжує стояти на сторожі миру та спокою.

Фонд створено на основі групи «Підтримай армію України», яка об'єднує більше 20 тисяч учасників з усієї України та світу. Понад 100 проектів вже реалізували волонтери фонду, починаючи від закупівлі одягу, взуття, рацій, бронешитів, наметів, провізії, запчастин і завершуючи організацією виведення військ із Криму та допомогою сім'ям військовослужбовців. Сьогодні робота продовжується, тож усі небайдужі можуть долучитись до збереження цілісності, суверенітету та правопорядку у країні!

тиждень вона з колегами привезла гуманітарну допомогу для немовлят Дебальцевого, прилеглих сіл Ольховатка та Булавінське. Серед великої безлічі дитячих сумішей, підгузків, харчів і ліків була й змінна форма для Ігоря. Дівчата, ледь стримуючи сміх, із напускною поважністю зазначили: «Чоловіки – це теж діти!»

Як бачимо, потреби окремої людини та цілих військових частин волонтери сприймають, як особисті. Вони вже допомогли понад двом сотням військових підрозділів. Лише у грудні Ганна з колегами чотири рази відвідувала підшефні частини на передовій.

Волонтери постійно вивчають потреби воїнів. В одному місці бракує їжі, в другому – пального, у деяких частинах потребують ремонту бойові машини. Замовлення з передової почали надходити безпосередньо благодійникам. Спільнота, об'єднана соціальною мережею, збільшувалась. Так з'явилася ідея виникнення Всеукраїнського благодійного фонду «Підтримай армію України». Зараз через нього українських захисників підтримують понад 20 тисяч українців і патріотів з-за кордону. Їхня кількість щодня зростає, як і кількість замовлень від військових частин. Ганна ж з колегами знаходиться на постійному телефонному зв'язку з воїнами. А кількість та географія есемесок від вдячних захисників підтверджують важливість і потрібність їхньої місії.

Як бачимо, потреби окремої людини та цілих військових частин волонтери сприймають, як особисті. Зараз Всеукраїнський благодійний фонд «Підтримай армію України» підтримує понад 20 тисяч українців і патріотів з-за кордону. Їхня кількість щодня зростає.

«Зігрій солдата!»

Таку назву отримала одна з всеукраїнських акцій, започаткованих волонтерами фонду. Завдяки їй не один військовослужбовець відчув на собі не тільки фізичне тепло від переданого благодійниками одягу, а й душевне – від такої дбайливої підтримки українців.

– Те, що солдатам узимку буде холодно, ми розуміли ще в липні-серпні. Співпрацюючи з Міністерством оборони, з'ясували, що термобілизна, дощовики, зимові спальники, навіть, не входять до переліку речей, якими має забезпечувати держава, – розповідає Ганна Сандалова. – Потрібно було швидко змінювати стандарти забезпечення, проводити тендерні процедури. На все це не вистачало часу. Але ми не опустили руки.

Головним виявилось просто проінформувати людей про нагальні потреби захисників восени та взимку. Наша акція стартувала в останні дні серпня. Для участі в ній потрібно було зібрати посилку з таких компонентів: термобілизна, звичайна білизна, дощовик, теплі шкарпетки і рукавички, флісова шапочка, засоби гігієни, солодощі, чай або кава, дитячі малюнки чи листи. Цей перелік ми розмістили на своїй сторінці у Facebook. З відповіддю люди не

забарилися. Тож такі посилки ми доставляємо на передову й зараз.

До речі, у такий спосіб військовослужбовці отримали й буклети, підготовлені колективом журналу «Військо України», – «Ми віримо в тебе, солдате!»

До допомоги армії ми прагнули залучити цілі родини. Наприклад, посилку збирають тато з мамою. Бабця в'яже рукавички та шапочку. Дитина малює.

І такий креатив притаманний волонтерам саме цього фонду, адже більшість із них, як і сама Ганна, люди творчих професій. Так, неодружені бійці отримують «посилки для холостяка». У такому пакунку, окрім традиційних речей, фотографія та лист дівчини, яка збрала посилку, іноді навіть із контактами для можливого продовження знайомства.

«Народно-душевно-вітамінно-творча» підтримка

Саме так іменують волонтери свою діяльність. На черзі – нова їхня ініціатива в цьому руслі «Словом і ділом». Вони надали можливість людям через сайт благодійного фонду чи сторінку у Facebook звернутись до своїх захисників зі словами подяки або ж перерахувати їм посильну грошову допомогу.

Із самого початку основу команди ста-

новлять п'ять активістів. Завдяки завзятості, відданості та цілодобовій готовності допомогти воїнам їм вдається швидко вирішувати досить вагомі логістичні проблеми.

У січні, крім 160 солодких подарунків для дітей Дебальцевого, волонтери привезли захисникам більше 200 індивідуальних подарунків до Різдва. Санітарна рота одного із батальйонів територіальної оборони отримала машину «швидкої допомоги». Військові ж одержали 70 маскувальних сіток, 2 потужні біноклі, 3 танкові пускозарядні пристрої, 2 бензопили, запчастини для автомобілів, 55 флісових костюмів, 20 пар тактичних окулярів, 10 пар налокітників і наколінників, 15 пар берців, 10 спальників, пральну машину, інші теплі речі та спецодяг. Під час поїздки волонтери відвідали штаб АТО, 128-му бригаду, 17-ту танкову бригаду, 80-ту бригаду, групу координації військово-цивільного співробітництва (СІ-МІК), 59-й військовий польовий госпіталь і 95-ту бригаду.

Розуміючи, що сьогодні нагальною є система підтримка підрозділів, які прикривають найбільш важливі позиції, у планах благодійників Фонду «Підтримай армію України» допомога 80-й бригаді, 6-му артилерійському полку, 91-му інженерному полку, 17-й танковій, 101-й та 128-й району Дебальцевого.

За кілька місяців воїни отримали від волонтерів близько семисот посилок. Кожна з них – це мінімум вісімсот гривень, але іноді вартість набору становить і півтори

тисячі. Загалом же активісти не висувають будь-яких вимог і закликають усіх небайдужих «інвестувати в мир в Україні!», хто скільки може.

Нещодавно волонтери провели флеш-моб «smile emoticon», у ході якого вдалося зібрати 2 840 гривень. Кошти витратять на закупівлю дощових костюмів для 44-ї бригади артилеристів.

З вірою в перемогу

– З оголошенням чергового перемир'я на передовій спокійніше не стало, – повідомляє Ганна. – А тому нелегку волонтерську роботу потрібно продовжувати. Відпочивати ж будемо, коли закінчиться війна.

Благодійники переконані, що на часі розбудити громадянську свідомість і відповідальність за державу кожного українця. Адже саме тоді ми здобудемо перемогу. Треба лише вірити в неї, як вірять волонтери і бійці.

Останній пост із сторінки благодійників вкотре підтверджує це: «Не знаю, як там «П'ятдесят відтінків сірого», але два біноклі чорного відтінку зі збільшенням 30 для 30-ї бригади (під Дебальцевим) ми вже направляємо на передову! Величезна подяка за такий внесок у перемогу і мир в Україні!»

Володимир КОСЕНКО

коханню

десантника

«Кохана. Рідна. Моя. Як часто я уявляв, що скажу ці слова. Тобі. Зазирну в твої очі і побачу в них щастя. Я нікому не освідчувався в коханні. Раніше», – думав В'ячеслав про ту єдину, яка заволоділа його серцем.

Її звали Мариною. І зустрів він дівчину тоді, коли про кохання навіть думати не хотілося. Хлопець після поранення проходив реабілітацію в госпіталі м. Ірпень. Фізичний біль вщухав, а от душевний... До того ж стояла похмура погода. Іноді накрапав дощ. Час тягнувся невимовно довго. Бійці в палатах чекали на волонтерів – єдину в ті дні розраду, коли можна дозволити собі навіть усміхнутися. Аж раптом відчинилися двері – і зайшла вона. В'ячеславу на якусь мить здалося, що в палату увірвалися промені сонця. І біль немов вщух. Дівчина ж від такого погляду трохи зняквіла, потім опанувала себе, подумавши роздратовано: «Теж мені герой знайшовся!» Та за хвилину думки були геть іншими: «А він таки герой!»

...Боець 95-ї аеромобільної бригади В'ячеслав Луценко «був парубок моторний і хлопець хоть куди козак». Свій перший бой пам'ятає до дрібниць. Група, до складу якої він входив, під командуванням командира батальйону підполковника Тараса Сенюка вирушила до Слов'янська. Десантники мали взяти під свій контроль телевежу на горі Карачун.

Перший бій

Мого ранку все йшло шкереберть. 2 травня близько 4:00 противник вдався до об-

стрілу української колони, зав'язався бій. Бойовики зосередили вогонь на перших трьох бронетранспортерах, в одному з яких перебував підполковник Тарас Сенюк. По радіозв'язку було чути впевнений голос комбата, звучали його чіткі вказівки, тож підлеглим не було коли піддаватись емоціям, страху або ставити під сумнів дії командира. Бій тривав близько десяти хвилин. Вогневі точки противника були подавлені.

Та це був лише початок. Близько 5:30 в районі мосту, що поблизу міста Слов'янськ, знову зав'язався бій. Бійці витіснили з блокпоста сепаратистів, тож міст через річку перейшов під контроль українців. Поблизу нього з двох боків почала збиратися юрба людей, які прагнули заблокувати рух колони. За рішенням командира, частина воїнів мала запобігти провокаціям з боку натовпу, решті військових вказано сектори спостереження. Здавалося, усе під контролем. Проте упродовж усього дня представники сепаратистських угруповань погрожували знищити підрозділ і водночас робили солодкі пропозиції перейти на їхній бік. Бойовики вимагали скласти зброю та залишити техніку в обмін на життя військових. На перемовини приходив навіть так званий представник «руського миру», командир гранатометної роти із Чечні «Кандагар», найманці якої невідомо як «заблукали» на Донбасі. Бойовик залякував тим, що українських воїнів просто на мосту уже за півгодини розстріляють, якщо ті не виконають вимоги «місцевих». Аби не бути голосливими, терористи почали валити дерева, щоб перекрити нашій колоні дорогу. Блоку-

вальників зібралось майже чотири сотні. А в українському підрозділі було близько сотні бійців, шість БТРів і два «Хамери».

Однак відповідь командира батальйону була однозначною: «Ні!» Тоді сепаратисти почали вимагати залишити військових Національної гвардії, які прийшли на допомогу. І цього разу комбат дав їм чітко зрозуміти, що ні своїх, ні тих, хто поруч, не залишить.

Близько 17:00 серед натовпу з'явилися сепаратисти зі зброєю. Командир наказав зайняти кругову оборону. В цей час у бік підрозділу пролунали постріли, полетів перший «коктейль Молотова» в один з бронетранспортерів. Підполковник Сенюк був попереду й особисто керував розбиранням барикади, щоб створити прохід для виведення колони в безпечне місце. З усіх напрямків посилювався вогонь з різних видів зброї. Рішучість і мужність комбата, чіткі та впевнені дії особового складу допомогли колоні вирватися з влаштованої пастки, хоча й довелося впродовж кількох годин метр за метром з боєм прориватися до гори Карачун. Коли нарешті дісталися кінцевої точки, виявилось, що втратили двох бійців. Один хлопець загинув від гранати, другому ворожий снайпер поцілів у голову. Серед «300» був і друг В'ячеслава – Антон Магльований, який отримав важке поранення в ногу.

З того часу на Карачуні практично кожного дня відбувалися артилерійські дуелі із сепаратистами. Ті захопили дві «Нони» і періодично обстрілювати українців. Причому за чітким графіком: о 4-й ранку та о 12-й дня. Можна було навіть годинники зв'язати.

Семенівка – життя «до» і «після»

Проте справжнє випробування чекало «крилатих піхотинців» 3 червня 2014 року. Того дня батальйонно-тактична група, до складу якої входив розвідник В'ячеслав Луценко, вирушила з-під Слов'янська в селище Семенівка, щоб зайняти ворожий блокпост. Цей бій назавжди залишиться в його пам'яті.

Українські плани стали відомі сепаратистам. Десантникам протистояв загін бойовика Мотороли. Загалом терористів налічувалося до тисячі. Вони підготували бетонні бліндажі. Зрозуміло, що забезпечити прицільну стрільбу та збудувати потужні фортифікаційні споруди могли лише російські військові фахівці.

«Сепари» закріпилися на невеличкій висоті. З одного боку – ліс, з протилежного – завод. Коли доїхали приблизно до середини шляху, на групу обрушилася злива куль зі стрілецької зброї, РПГ і СПГ. Здавалося, бійці потрапили у справжнє пекло! Сепаратисти намагалися прицільно стріляти по офіцерах і триплексах БТРів, хоча відстань була 500-700 м.

Підполковник Сенюк як завжди був попереду разом зі взводом розвідки. Його поведінка була прикладом. Лунали постріли, ворожий вогонь посилювався, проте навіть через цю какофонію було чути чіт-

кі вказівки комбата. Особовий склад йшов позаду бронетранспортерів. Та за кілька хвилин наші зазнали перших втрат...

«Командире, вогонь посилюється, командире, пригнись», – вигукнув заступник комвзвода. Постріли

лунали з різних напрямків і різних видів зброї. Та того разу снайперу вдалося влучити комбату просто в груди. Куля 12,7 мм калібру пробила дві пластини у бронезишлеті. Тарас Михайлович стояв на відстані близько 1,5 м від Луценка. Його відкинуло на землю. В'ячеслав і його комвзводу старший лейтенант Костянтин Султанбагомаєв відразу рефлекторно схопили та відтягнули офіцера до БТРа. Тоді вони ще не знали, що буквально за кілька хвилин втратять досвідченого командира.

Капітан Олег Бутніцький, командир першої роти, взяв командування на себе. Бійці й далі з боєм проривалися до Семенівки. Приблизно через півгодини бою їх почали обстрілювати з підствольних гранатометів. Одна з гранат влучила офіцеру в ногу, її відірвало по коліно. Знову почали стріляти великокаліберні кулемети бандитів. У цей час комроті отримав ще й кулю у спину.

Сотні куль відбивалися від броні бронетранспортерів, багатьом воїнам навіть обличчя посікли. Луценко спробував повернутися до свого БТРа. На мосту були металічні відбійники. Він подумав, що під ними проповзе та добереться до своїх, адже відстань начебто невеличка – 25-30 м. Переповзає і чує, що по відбійнику ведеться прицільна стрільба. Настільки в терористів був широкий кут огляду, що просто ніде було сховатися. Хлопець зупинився і тієї ж миті відчув, що в ногу щось вдарило важке, ніби шматок льоду. Зрозумів, що поранений. Чомусь у голові промайнула думка: «Чорт, новенькі берці накрилися!»

В'ячеслав почав кликати на допомогу, але ніхто до нього не міг навіть наблизитися. Що робити? Довго на місці знаходитися не можна, снайпер стріляє влучно. Вирішив використати слід мастила від підбитої машини. Тож поповз по цій «доріжці», немов тюлень, до своїх. Заважав важкий 14-кілограмовий бронезишлет, кілька споряджених магазинів. Вогонь по ще живій мішені продовжувався, тому, попри пекельний біль, підвівся на ноги і, кульгаючи, «побіг» до найближчого БТРа. Там сам собі зробив

знеболловальний укол. Хлопці під безперервним обстрілом, на жаль, не надто вдало наклали джгут. Кров не зупинилася. Незважаючи на гострий біль, Луценко, як міг, намагався допомагати бійцям: перезаряджав магазини. Краєм ока побачив, що за кожним БТРом по 5-7 «неробочих хлопців» – поранених і загиблих.

Потім його евакуювали. За «300» приїхало кілька бронетранспортерів. У взводі десантника в тому бою із дванадцяти поранило шістьох. А

в усій зведеній групі було, напевно, близько вісімдесяти пораниених. У Луценка ж ворожа куля в носі пробила дві кістки, а ще він отримав поранення у спину.

Пізніше вже в госпіталі В'ячеслав дізнався, що за звільнення Семенівки і виконання поставленого завдання був нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

«Ніхто, крім нас!»

Уже на початку жовтня В'ячеслав Луценко повернувся після тривалого лікування у Слов'янськ. Десантники супроводжували й охороняли підрозділ, конвоювали військову техніку й озброєння, несли службу на блокпостах. Часто їм доводилось жити просто неба, а спати у бронетранспортерах або під ними. Нечисленна група передового загону мала виявляти опорні точки противника, засідки та надавати координати бойовиків нашій артилерії чи авіації. Для такої групи виявити противника – це фактично викликати вогонь на себе і в такий спосіб з'ясувати місцезнаходження ворога, його сили та засоби.

17-18 жовтня група Луценка отримала чергове завдання: доправити боеприпаси, воду та продовольство на 32-й блокпост, який уже на той час був практично оточений бойовиками. Хлопці з 31-го блокпоста попередили, що напередодні два танки і два БМП згоріли – їх підбили на шляху до оточених. Тому тепер надія тільки на «блакитні береті». У колоні було сім БТРів. Висувалися до місця пупівцями, адже дороги були заміно-

вані. Проте навіть це не допомогло залишитися непоміченими ворогом. У полі натрапили на замаскований у землі блокпост сепаратистів. Над ним майорів прапор Чеченської республіки. Того разу деякі з чеченців побачили його востаннє. Бій тривав недовго – противник, у складі якого було приблизно тридцять найманців, «розсіявся», залишивши в окопах кілька «200» – 4.

Коли дісталися 32-го блокпоста, там залишалося близько вісімдесяти бійців. Швидко вивантажили боеприпаси. Допомогли хлопцям: кілька годин повоювали. Найближчий блокпост терористів був розташований на відстані 500-600 м. Про напруження бою свідчить хоча б те, що два всюдиходи Mitsubishi L 300 «айдарівців», які приїхали з колоною, повернулися із завдання на дисках, повністю побиті. З 32-го забрали чотириох «300». На зворотному шляху поруч із першим бронетранспортером спрацював радіокерований фугас. Навіть «дядька» побачили, який його встановив. Далеко втекти «сепару» не вдалося – наша куля його зупинила.

«Викликаємо вогонь на себе...»

Єлище Трьохізбенка, що на Луганщині, стало для терористів базою зосередження техніки. Основний міст через річку Сіверський Донець був підірваний, залишився лише пішохідний. На непідконтрольному нам березі формувалася бронеколонна сепаратистів з десятка танків. Щоб подолати вод-

ну перешкоду, бойовики готували понтонну переправу. Як пожартував хтось з розвідників, напевно, її в якому-небудь будівельному супермаркеті придбали. Насправді ж такі завдання можуть виконувати лише добре навчені російські фахівці.

Дві ротні тактичні групи отримали завдання прочесати ліс уздовж річки з нашого боку і підірвати міст. До складу групи було включено також саперів. Взяли пластид, РПГ, ПТУ-Ри. У кожного – по 40 кг вантажу. А до річки шлях неблизький – 5-7 км.

О сьомій ранку розвідників висадили з бронетранспортерів. Йшли по піску (В'ячеславу ці кілометри далися нелегко, адже поранена нога ще не зовсім загоїлася). Уже на березі Дінця зрозуміли, що вибухівку встановити нереально – ворожі секрети не дозволять саперам підійти непоміченими. Тому вирішили використовувати групи для коригування вогню.

Почався артилерійський обстріл моста. Десантники сховалися на березі річки в лісі та «підправляли» постріли гармашів, а 120-мм снаряди з мінометів і 122-мм з гармат літали над їхніми головами. Піднімає боець голову, дерева всі однієї висоти зрізані осколками, як під гребінку. Потім ворожі танки почали гатити по десантниках. Ця дуель продовжувалася десь до п'ятнадцятої години. У підсумку понтонний міст був повністю посічений осколками, бачки пробиті. А ротні тактичні групи без втрат повернулися на базу. На десантника Луценка чекала відпустка...

...Наприкінці грудня В'ячеслав і Марина побралися. На весіллі намагалися насолодитися кожною миттю. Їм залишалося бути разом лише кілька годин – нареченого на війні чекали бойові побратими.

Часто на екранах телевізорів ми бачимо втомлені, проте усміхнені обличчя українських бійців, котрі передають привітти своїм коханим жінкам, освідчуються їм у коханні, а дехто пропонує руку та серце. Незважаючи на жорстокі реалії сьогодні, біль утрат, постійні ризики, серця українських бійців залишаються відкритими для кохання.

Виконуємо

*«Отче наш, що єси на небесах!
Нехай святиться Ім'я Твоє,
Нехай прийде Царство Твоє,
Нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі...»* — під потужними обстрілами «Градів», під свинцевою зливою лунає гучний голос капелана. Ось уже третю годину триває бій. Жорстокий і немилосердний. Гинуть люди. Руйнується світ. Зловтішається гріх. Білий сніг ворог «перекрашує» на чорний і червоно-кривавий. А священник, стоячи навколішки на мерзлій, покритій снігом донецькій землі та простягнувши руки до неба, продовжує благати Бога, аби він почув його: «Господи! Поглянь на землю українську страждальницьку! Пошли милість свою! Перетвори мечі на орала, ненависть — на любов! Убережи українське військо, яке є святим воїнством, бо встало на захист землі рідної!»

— Батюшко! Що Ви робите?! Знайшли час молитву читати! У цих нелюдів нічого святого немає, пальнуть здуру, а командир через Вас мені голову відкрутить! Тоді як мені без неї жити? Чим я буду їсти? — намагаючись жартами прикрити своє занепокоєння долею капелана, боєць допоміг йому підвестися на ноги та повів, прикриваючи собою, у бік землянки.

Військові капелани... Вони стали поряд із солдатами, аби пройти разом усі випробування, зміцнити їхню віру і тим зробити українських воїнів ще сильнішими. Це їхня почесна місія на землі.

Місію на землі

Таку місію сьогодні виконує і отець Тернопільсько-Зборівської архієпархії Микола Квич.

У зв'язку з анексією Криму він втратив свою епархію, а разом з нею і всіх парафіян.

Протягом понад десятилітнього перебування на півострові, військовий капелан присвятив не лише служив Богові, а й займався вихованням військовослужбовців Військово-Морських Сил ЗС України, безпосередньо працював із військовими моряками та курсантами Академії імені Нахімова.

Окупація Криму Росією кардинально змінила життя святого отця. За допомоги українським морякам, які були заблоковані на території своїх військових частин, проти Миколи Квича російські спецслужби порушили кримінальну справу, тож священник під тиском був змушений виїхати на материкову Україну.

З початком буремних подій на Сході держави отець Микола без вагань «став до строю» тих військових капеланів, які виявили бажання вірою та правдою підтримувати українських захисників в їхній

Кожна мати молиться за повернення сина, і, звичайно ж, за мир. Якщо син встав на захист Батьківщини, це свідчить про те, що мати добре виховала його. Вона має пишатися, що виростила патріота.

благородній справі. Саме на Донбасі «Війську України» вдалося поспілкуватися з паном Миколою, який очолив польовий храм у штабі АТО, та дізнатися, наскільки слово Боже допомагає бійцям вистояти в тяжкі хвилини війни.

– Отець Миколо, як Ви потрапили до зони проведення АТО?

– Я написав прохання. Вважаю, що капелан має бути там, де потрібний найбільше. Сьогодні цим місцем є Схід України.

– Чим відрізняється церковна служба в бойових умовах від служби в мирний час?

– У бойових умовах постають такі запитання, які людина ніколи б собі не задала в мирний час: чи можна стріляти в людину, позбавляючи її життя; чому загинув мій друг, у якого лиши-

лося п'ятеро дітей, а не я? І таких «чому?» – безліч! На всі ці душевні муки маю знаходити правильну відповідь, щоб підтримати і не дати зневіритися.

– Як Вам вдається заспокоїти людину, тим більше – воїна?

– Спочатку необхідно вислухати людину, щоб зрозуміти, чим можна допомогти. Часом проста розмова або молитва є найкоротшим шляхом до душевного спокою.

– Під смертоносними обстрілами навіть стійкі атеїсти починають вірити і в Отця, і в Сина, і у Святого Духа...

– Кожен із нас іде до Бога своїм шляхом. Один проходить його упродовж цілого життя, інший вступає на нього, коли опиняється в небезпеці. Тоді людина відкриває своє серце для віри.

Приміром, тут, у зоні проведення АТО, багато хто з бійців звернувся до священника вперше. Вони відчували потребу віднайти себе в християнському світі, відчуті Господа поруч.

– Щоб Ви сказали заблудлим та одурманеним російською пропагандою?

– Необхідно заплющити очі та дивитися серцем. Слепа віра ще ніколи і нікого до добра не приводила.

Коли видають брехню за правду – це великий гріх. Христос говорить: «Пізнайте правду – і правда вас визволить». Тож потрібно шукати її, щоб мир, злагода і спокій оселилися в серці. Ті ж люди, які служать злу, самі ж себе занапащать. І цей процес уже розпочався.

– Спочатку необхідно вислухати людину, щоб зрозуміти, чим можна допомогти. Часом проста розмова або молитва є найкоротшим шляхом до душевного спокою.

Потрапляючи на війну, людина щирісердно звертається до Бога, її молитви спрямовані до Всевишнього, це подяка за дароване життя та наближення миру.

– Українським матерям, чії сини знаходяться на війні, сьогодні, ма-
буть, найважче. Як їх заспокоїти?

– Кожна мати молиться за повернення сина, і, звичайно ж, за мир. Якщо син встав на захист Батьківщини, це свідчить про те, що мати добре виховала його. Вона має пишатися, що виростила патріота.

Якщо доведеться віддати своє життя, то нехай Господь Бог прийме кожного з нас як то Спасіння.

Якщо маємо можливість повернутися, отже, наша місія на землі ще не завершена, щось ми маємо ще зробити для того, щоб осягнути те Спасіння, людську досконалість.

– Ви часто виїжджаєте на блокпости і безпосередньо на передову, де наші бійці сумлінно несуть службу?

– Звісно, донести слово Боже до тих, хто цього найбільше потребує, – почесна місія. Окрім того, провідуючи хлопців, я завжди їм щось привожу: листи, дитячі малюнки, іграшки, які малі роблять власними рученятами. Це щось величне. Потрібно бачити емоції бійців, які отримують ці обереги.

Повірте, коли людина, яка щодня ризикує життям, отримує іграшку від дитини, це неабияк зворушує. Бачили б ви в ті хвилини очі військових, їхні посмішки, сповнені добра. Це додає їм сил, надихає на ратні подвиги. Тож хто з молитвою, а хто з малюнками приймає бій за майбутнє. І це, повірте, – великі воїни!

Євгеній СИДОРОВ

Звертаючись до Бога, матері і дружини українських бійців благають про повернення їхніх мужів дадому живими і неушкодженими.

ОРГАНІЗАТОР МІЖНАРОДНИХ ФЕСТИВАЛІВ МИСТЕЦТВ І
ТВОРЧИХ САТИРИЧНИХ КОНКУРСІВ «ГОГОЛЬ-ФЕНТЕЗІ»

Зважаючи на те, що карикатура – це малюнок часу, у Росії сьогодні широкий асортимент вибору тем цього жанру: оголошена війна з Україною, невизнання світовою спільнотою ціни на нафту, стрімке падіння рубля тощо. Кремлівські лідери так і не зрозуміли головного уроку: сміх не можна посадити на ланцюг, не можна залякати того, хто сміється. Але деякі можновладці все ще намагаються це зробити. Викривального сміху російська влада боїться мало не більше, ніж журналістських розслідувань. Тому спецслужби РФ почали фабрикувати так звані «карикатурні» кримінальні справи, які мало не щотижня заводять на митців-вільнодумців. Не оминула пильного погляду охоронців «політичної русоморале» й Україна. У «Комсомольській правді» з гнівом обрушилися на карикатуриста з Херсона Валерія Кругова, який був організатором IV міжнародного конкурсу «Диявольська бензоколонка». «Цей українець „грається з вогнем“», – зауважив хтось із цього приводу. Російським журналістам не сподобалося, що художники з понад 30 країн світу мали можливість висміяти діяльність творця «нової» Росії Володимира Путіна. Карикатуристів вони називали мало не фашистами, а тему конкурсу – «маразматичною». Писаки Росії так і не зрозуміли, що своїми діями самі ж себе і викрили, адже над собою здатні сміятися лише духовно здорові й сильні люди та суспільство.

В ексклюзивному інтерв'ю журналу «Військо України» Валерій Кругов розповів про свою діяльність, реакцію на критику з Росії та подальші творчі плани.

ВАЛЕРІЙ КРУГОВ: «ПОЛІТИЧНА КАРИКАТУРА ПРОШТРИКУЄ ОСИКОВИМ КІЛКОМ СЕРЦЕ ТЕРОРИСТА...»

– Валерію, розкажіть про свої перші кроки в жанрі «карикатура» і чим ця «комічна забіяка» вас привабила?

– Першу карикатуру я намалював ще в 1982 році, коли навчався на історичному факультеті Запорізького університету. Тоді у СРСР відбулася зустріч генсека КПРС Леоніда Брежнєва з канцлером ФРН Гельмутом Колем. На малюнку поруч з політиками був зображений також мій друг-однокурсник. Цю «доленосну» зустріч я намалював в радянському пропагандистському стилі: усі обличчя – у профіль, як на відомих плакатах а-ля «Маркс-Енгельс-Ленін». Показав свій «добробок» друзям. Мені пощастило, що ніхто з них не був «стукачем» КДБ, адже пізніше я дізнався, що на нашому курсі теж був їхній інформатор.

«Диявольська
бензоколонка»
Володимир
Казаневський.
Київ, Україна.

Через рік мене прийняли до запорізького клубу карикатуристів «Карусель». Виявилось, що професіоналам-карикатуристам сподобалися мої роботи.

Рішення зайнятися саме цим жанром мистецтва було цілком свідомим, адже карикатура є частиною мого життя. Ця «мінлива пані» може бути злою та доброю, викривати сатирою і гріти гумором. Справжніх карикатуристів не так багато. Треба не тільки вміти малювати, а ще й знати суспільні науки, бути обізнаним у політичному житті своєї країни та світу, одночасно бути режисером-сценаристом-відеооператором. А ще треба вміти komponувати кожну карикатуру, щоб вона стала таким певною мірою оповіданням. І головне – щоб було смішно й зрозуміло багатьом людям. Якщо на папері буде присутня ще якась дрібниця, така собі «родзинка», то це – вищий пілотаж у світі карикатури. Цього прагне кожен митець.

– Хто є для вас прикладом у цій роботі?

– Наш український геніальний карикатурист Юрій Кособукін, який отримав більше 300 нагород на міжнародних конкурсах. На жаль, він пішов із життя у 2013 році. Цей талановитий митець був занесений до «Книги рекордів Гіннеса» як карикатурист з найбільшою кількістю нагород, здобутих на міжнародних конкурсах карикатур. Також подобається творчість Михайла Златковського з Москви. Він є членом Французької академії гумористичних мистецтв, з 1988 по 2007 роки був віце-президентом європейської організації професійних карикатуристів (FESCO). Я пишаюся тим, що вони очолювали журі конкурсів карикатури, які організував я.

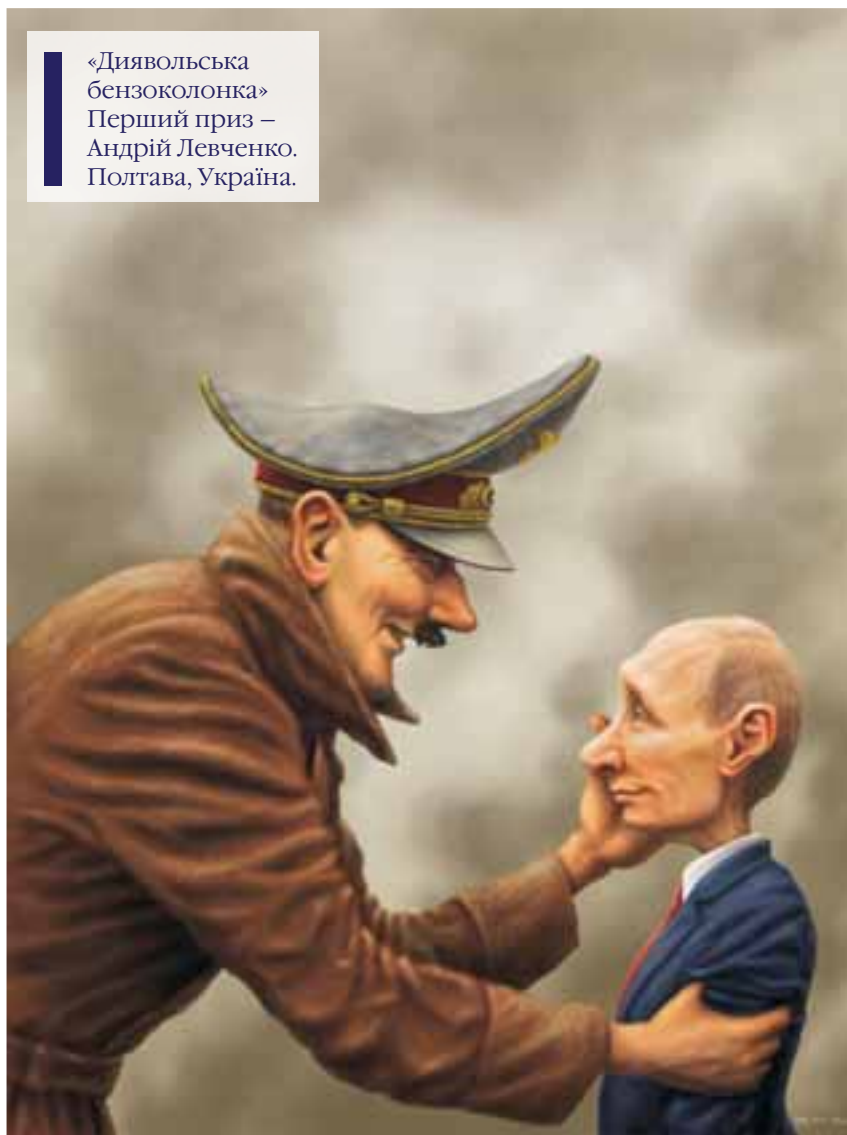
Пам'ятаю, коли тільки-но розпочинав свою діяльність, я розповів колегам про плани вивести конкурси карикатури на міжнародний рівень. Тоді більшість із них були переконані, що такі визнані майстри не пристануть на пропозицію увійти до складу журі. Але я був упевнений, що «велика» тема зможе їх зацікавити. Так і сталося. Юрій Кособукін одразу у 2010 році погодився очолити журі конкурсу «Футбол об'єднує нас», присвяченого проведенню Euro-2012. Цей був наймасштабніший конкурс в історії української карикатури, який зібрав митців із 73 країн світу! За його результатами були надруковані два каталоги та проведені виставки в Ялті, Херсоні, Каховці, Харкові, Полтаві, Львові.

Росіянин Михайло Златковський став головою журі IV міжнародного конкурсу «Диявольська бензоколонка». І це було символічно.

– Чи затребувана сьогодні в Україні політична карикатура?

– Так. Особливо після Майдану. Раніше непоодинокими були випадки, коли, приміром, при «політичному батькові» Януковича Леоніді Кучмі деякі херсонські ЗМІ виплачували навіть гонорари за мої неопубліковані роботи! Редактори не наважувались друкувати політичні карикатури. Зараз же ситуація кардинально змінюється, хоча небезпека для карикатуриста зросла. Це пов'язано з тим, що політична карикатура проштрикує осиковим кілком серце терориста, політичного дикуна, хабарника та іншого злодія.

«Диявольська бензоколонка»
Перший приз –
Андрій Левченко.
Полтава, Україна.

Перше місце посів Андрій Левченко з Полтави, вдало показавши, що Путін є наступником Гітлера. На малюнку зображений усім відомий «кінофрагмент», коли Гітлер в останні дні Третього рейху нагороджує дітей «Гітлерюгенда» у дворі свого бункера. Карикатурист зосереджує увагу глядача на образі маленького Путіна, якого «пестить» фюрер, що означає: новий «Звір» цілком повторює злочинні дії Адольфа.

Валерій Кругов народився 20 березня 1962 року.

Карикатурою займається з 1982 року. З 1999-го організував виставки художників, фотографів, скульпторів. У 2009 році став засновником та організатором проекту «Міжнародний фестиваль мистецтв – творчих сатиричних конкурсів „Гоголь-фентезі“».

У період з 2009 по 2013 роки провів п'ять міжнародних літературних конкурсів, у яких взяли участь понад 300 авторів з України, Болгарії, Білорусі, Казахстану, Ізраїлю, Канади. З 2010 по 2012 роки Кругов провів два конкурси карикатури «Футбол об'єднує нас», присвячених Євро-2012. У грудні 2013 року він організував III міжнародний конкурс карикатури «Український вибір. Україна – Європейський Союз», де свої роботи представили карикатуристи з 25 країн світу. У серпні-жовтні 2014 року під його керівництвом відбувся IV міжнародний конкурс «Диявольська бензоколонка». У лютому цього року в Україні відкрився V міжнародний конкурс карикатури «Тоталітаризм. Карикатури і шаржі», де Валерій Кругов є одним з основних організаторів.

За підсумками конкурсів видано три каталоги, в яких розміщено 260 карикатур і шаржів із 40 країн світу.

Можу навести за приклад ті конкурси, які разом з колегою Михайлом Шлафером з Полтави проводжу від початку Революції гідності. Цю серію я задумав як протидію ворогам України ззовні та зсередини. Перший конкурс розпочався 15 грудня 2013 року, закінчився 1 квітня 2014-го. Тоді карикатуристи з 25 країн світу показали своє сприйняття українських подій: від спротиву кримінальній «Партії регіонів» до моменту захоплення росіянами Криму. Міжнародний конкурс називався «Український вибір. Україна – Європейський Союз». Переміг талановитий митець з Рівного Віктор Голуб.

– На вашу думку, сьогодні художник повинен брати участь у громадських протестах?

– Справжній художник чи творча особистість – це космічна істота, яка належить усьому світу та собі. Він нічого нікому не винен, тому що справжня (а не замовлена) творчість є відображенням істинної свободи духу. Якщо до творчості «чіпляються» гроші, то на митця впливає смак чи несмак замовника. Достатньо згадати колекціонера «золотих батонів» і «римського правителя», тобто Януковича та Пшонку. Якщо ж талановитість майстра співпадає з активною громадською позицією, то це вдесятеро важливо! Такий творець не тільки займається «мистец-

твом заради мистецтва», а ще й веде за собою. І найчастіше вони опиняються на боці добра, а не зла. Це показали і проведені мною конкурси. Наприклад, талановиті карикатуристи з Росії не тільки входять до складу журі, а й беруть у конкурсах активну участь. Щоправда, деякі потрапили під вплив «рашистської» пропаганди. Вони навіть повірили в нісенітницю, що на Майдані розіп'яли дітей зі Слов'янська. Прихильником прав-

«Диявольська бензоколонка»
Віктор Голуб.
Здолбунів.
Україна.

ди сьогодні в Росії бути небезпечно, адже від путінської влади лунають погрози фізичного знищення. Як, приміром, у випадку з Антоном Мирзінім, який через це емігрував до України.

– Організовані вами конкурси справляють враження на широкий загал глядачів. За якими критеріями ви відбираєте учасників виставок і членів журі?

– Ще у 2010 році, коли проводив перший міжнародний конкурс, вирішив для себе, що до складу журі будуть входити тільки найкращі карикатуристи світу з активною громадською позицією. Це Володимир Казаневський (Україна), Олег Дергачов (Канада), Валерій Курту (Німеччина), Мир-Теймур Мамедов (Азербайджан), Віллем Рейсінг (Нідерланди), Микола Арнаутов (Болгарія) тощо. Я не керую ними у творчому плані, а як організатор і член журі займаюсь лише статистикою й оголошую результати. Тільки голосування визначає переможця, як це було у випадку з карикатурою на Путіна-Гітлера, за яку всі члени журі проголосували одноголосно.

Конкурси не проводяться під якимсь замовленням. Саме тому наші творчі змагання проводяться на високому професійному рівні, а призерами стають справді найкращі.

Виставки повинні бути пересув-

«Диявольська бензоколонка»
Павло Таусіг.
Франкфурт-на-Майні.
Німеччина.

ними і демонструватися не тільки в Україні. Так, у вересні минулого року ми представили доробки митців у Домі сатири та гумору в м. Габрово (Болгарія). А ще, на мою думку, обов'язково треба друкувати каталоги конкурсів. Сьогодні в нашому доробку вже чотири збірки кращих робіт карикатуристів світу. І головне – художники змагаються не за гонорари. Усім переможцям вручається статуетка-приз «Рудий Панько», який, як гадав сам Микола Гоголь, був видавцем «Ве-

чорів на хуторі...» Зараз це бронзова статуетка. Спочатку вона була керамічною, виготовленою майстром Миколою Вакуленком з Ялти, потім – дерев'яною від майстра Володимира Цепляєва з Києва.

– Якими є плани на майбутнє?

– Після перемоги над ворогом створити перший український музей сатири та гумору на базі проекту «Гоголь-фентезі». А зараз працювати над тим, щоб V міжнародний конкурс карикатури з промовистою назвою «Тоталітаризм. Карикатури і шаржі», який стартував у лютому, пройшов достойно. За його результатами планують провести пересувні виставки в різних країнах світу, в ООН, парламенті Євросоюзу, ОБСЄ, Штаб-квартирі НАТО. Це не завдасть Україні значних витрат, проте вкрай дратуватиме нашого ворога. Адже я хочу донести до людей різних держав правду про Росію – країну-агресора, для якої людські життя – це

ніщо порівняно з її імперськими амбіціями. І повірте, картинка вкарбовується в наш мозок набагато краще за слово. Тому вся російська пропаганда проти України на очах всього світу вмить оголить свою потворну сутність – брехню і злобу, від яких з огидою відвернеться вся світова спільнота.

– Що б ви хотіли побажати читачам журналу «Військо України»?

– Ваша аудиторія здебільшого – це воїни, перед мужністю яких низько вклоняюся. Я бажаю їм перемогти ворога та повернутися додому неушкодженими і живими, а українцям – єдності, бо саме в ній ми непереможні.

Бесіду вів
Олександр ПРИСЯЖНИЙ

З початком Революції гідності й особливо після розстрілу карикатуристів у Франції (там, на переконання багатьох, «стирчать вуха» Путіна, який хоче розхитати терором і Європу) українське суспільство, як і весь світ, стало більше приділяти уваги карикатурі.

У лютому в Україні стартував V міжнародний конкурс карикатури «Тоталітаризм. Карикатури і шаржі». Його мета – показати широкому загалу, що настав час, коли треба бити на сполох. Весь світ сьогодні в небезпеці через непрогнозовані дії кремлівського «царька».

ОРГАНІЗАТОРИ КОНКУРСУ:

Центральний друкований орган Міністерства оборони України журнал «Військо України» – головний редактор полковник Валентин Буряченко, м. Київ, сайт журналу: www.viysko.com.ua;

Валерій Кругов – директор міжнародного фестивалю мистецтв «Голь – фентезі», м. Херсон;

Михайло Шлафер – директор міжнародної виставки-конкурсу карикатур «Карлюка», м. Полтава.

ЖУРИ КОНКУРСУ:

Михайло Златковський (Росія) – голова журі;

Валентин Буряченко (Україна);

Валерій Кругов (Україна);

Віллем Рейсінг (Нідерланди);

Мир Теймур Мамедов (Азербайджан);

Олег Дергачов (Канада).

Номінації нових конкурсних завдань починаються зі слів відомих злодіїв: «Дайте мені за собою масової інформації, і я з будь-якого народу зроблю стадо свиней» (Йозеф Геббельс. «З приватних розмов Гітлера та Геббельса», 1934 рік) або «Міністр пропаганди нацистської Німеччини Пауль Геббельс... був талановитою людиною» (Володимир Путін. Зустріч з представниками міжнародних громадських і релігійних організацій, липень 2014 року).

Для охочих взяти участь у конкурсі карикатури «Тоталітаризм. Карикатури і шаржі» ми надаємо інформацію про нього.

ТОТАЛІТАРИЗМ. КАРИКАТУРИ І ШАРЖІ

ПОЛОЖЕННЯ КОНКУРСУ:

1. Учасником конкурсу може стати будь-який автор без обмежень.
 2. Порушення авторських прав не припустиме.
 3. Карикатури повинні відповідати моральним нормам, прийнятим у демократичному суспільстві. Не повинні містити сцени зайвої жорстокості, порнографії.
 4. У разі порушення Умов і Положення конкурсу карикатури знімаються з конкурсу. З авторами робіт організатори листуються тільки на сторінках офіційного сайту міжнародного фестивалю мистецтв «Гоголь – фентезі»: www.art-krug.com.
 5. Надіславши свої карикатури на конкурс, автор карикатури автоматично погоджується на умови V міжнародного конкурсу карикатури «Тоталітаризм. Карикатури і шаржі» без винятків і обмежень.
 6. До початку прийому робіт (5 лютого 2015 року) в розділі «Умови» і «Положення» конкурсу можуть бути внесені зміни та доповнення, спрямовані на поліпшення конкурсу.
 7. Карикатури учасників конкурсу можуть бути використані організаторами конкурсу для проведення виставок, на сайті: www.art-krug.com, і сайті Центрального друкованого органу Міністерства оборони України журналу «Військо України»: www.viysko.com.ua.
- Карикатури переможців і дипломантів конкурсу залишаються у власності організаторів конкурсу.
8. У разі явних повторів серед надісланих на конкурс робіт і викладених на сайті в розділі «Карикатура» або «Шаржі» ухвалення остаточного рішення про карикатуру покладається на розсуд журі.
 9. У процесі проведення конкурсу будь-який із сайтів організаторів може стати основним майданчиком демонстрації карикатур і шаржів.
 10. Кращі карикатури будуть надруковані в Центральному друкованому органі Міністерства оборони України журналі «Військо України».
- Умови передплати: <http://art-krug.com/Content/show/page/reklama>

ПЕРШІ ТВОРИ:

ДРУГА НОМІНАЦІЯ ШАРЖ НА ЧУРКІНА В ООН - АВТОР ОЛЕКСІЙ КУСТОВСЬКИЙ/УКРАЇНА

ПАВЛО ДОРОХІН / БЄЛАРУСЬ

ВІКТОР ГОЛУБ / УКРАЇНА

ПРЕЗЕНТАЦІЯ КАТАЛОГУ: ЧЕРВЕНЬ 2015 РОКУ.

ТЕМИ КОНКУРСУ:

I. Карикатури «Вплив пропаганди тоталітарної держави»

Тема розкриває використання ЗМІ Росією для ведення інформаційної війни проти України, Євросоюзу, США й інших країн, створення віртуальної реальності для власного народу, порушення міжнародних договорів, підтримки терористів і виправдання загарбницьких воєн, захоплення територій країн-сусідів.

II. Шаржі на організаторів тоталітарної пропаганди та представників ЗМІ, які підтримують тоталітарний путінський режим «Один народ, одна країна, один лідер!»

ПРИЗИ КОНКУРСУ:

Перше місце: статуетка – великий бронзовий «Рудий Панько».

Друге місце: статуетка – малий бронзовий «Рудий Панько».

Третє місце: «Рудий Панько» у вигляді традиційної інтер'єрної ляльки.

Статуетки – авторські роботи майстрів України.

Заохочувальні 10 дипломів від Центрального друкованого органу Міністерства оборони журналу «Військо України».

Автори карикатур підсумкового каталогу отримують авторський екземпляр. Призовий фонд формується.

УМОВИ КОНКУРСУ:

1. На конкурс надсилати нові карикатури, які не посідали призові місця на інших конкурсах. Карикатури, які посіли призові місця на інших конкурсах, не розглядаються і знімаються з участі.

2. Техніка виконання – довільна. Формат карикатур в електронному вигляді: JPEG (3Мб-4Мб), 300 dpi на адресу: admin@art-krug.com. Супровідний напис до карикатури може бути українською, російською або англійською мовами із зазначенням номінації, прізвища, імені автора, контактів, творчої біографії (за бажанням).

3. У номінації № 2 вказати, який журналіст чи керівник якого ЗМІ намальовані.

4. Термін проведення: з 5 лютого до 15 березня 2015 року.

Прийом робіт в електронному вигляді і голосування на сайті: art-krug.com у розділах «Карикатура» і «Шаржі». Остаточне рішення для відбору карикатур до підсумкового каталогу і визначення призерів належить журі конкурсу.

15 березня – публікація на сайті списку 50-100 карикатур, що увійдуть до каталогу.

Увага! До 1 квітня 2015 року автори карикатур каталогу карикатур повинні надіслати оригінали або якісні авторські копії (формат А4 - А3 прийнятніше) й особисте фото (формат А6) на адресу: 73034, Україна, м. Херсон, а/с 16. Кругову Валерію.

1 квітня – проведення підсумкової виставки карикатури «Тоталітаризм. Карикатури і шаржі». Цього ж дня – оголошення результатів конкурсу на сайті конкурсу в розділі «Новини» та на відкритті виставки в Художній галереї м. Полтава.

БАЖАЄМО ТВОРЧОГО НАТХНЕННЯ Й УСПІХІВ!

*И вот, наглотавшись
татарщины влать,
Вы Русью её назовёте.*

Олексій Толстой

Дороговказом для істориків є «Повість минулих літ» святого Нестора-літописця, мошці якого спочивають у Києво-Печерській лаврі.

Літописець зазначає, які слов'янські племена жили на нашій території: нинішня Житомирщина — це древляни, бо в деревах (лісах) сиділи, у болотах — дреговичі (теперішня Білорусь), на Чернігівщині — сіверяни, навколо Києва — поляни або русь. Нестор неначе втручається в сьогоднішні дискусії: «Бо се тільки слов'янський народ на Русі — поляни, древляни, новгородці, полочани, дреговичі, сіверяни, бужани... А се — інші народи, які данину дають Русі: чудь, весь, меря, мурома, черемиси, мордва, перм, печера, ям, зимигола, корсь, нарова, ліб. Ці мають свою мову».

Чи можна назвати тих, хто дає данину Русі, русичами? Звісно, ні, адже своїм свої данину не платять. І ма-

РУСЬ І

Час повертати українцям

**Війна Росії з Україною загострила
тему — хто ми, як народ? Звідки ми?
Хто нам брат і хто сестра?
І чи є родичі в історії?
І що воно таке — слов'яни?**

ли вони мову, відмінну від руської. І жили на місці Твері, Москви, Суздаля, Рязані. Нестор неодноразово пише, що русичі воювали із чуддю, мордвою, голяддю тощо. До речі, етимологію цих міст сьогочасні російські вчені не можуть пояснити не тільки через те, що й мови такої не було, а тому, що назви ці — фіно-угорські. Якщо ж подивитися на гідроніми — географічні назви водоймищ (річок, боліт, озер), то вони тим паче зберігають видимі, не знищені сліди не московитського, не російського, не слов'янського народу, а такі угро-фінських поселень — Протва, Косьва, Силва, Сосьва, Ізьва, Москва та інші (закінчення на -ва фінською означає «вода, мокре місце»). Одна тільки річка Кама має близько 20 приток з угро-фінськими назвами! У тоді як в Україні є багато річок, які легко розшифровуються сучасною українською мовою — Прип'ять, Горинь, Буг, Десна, Рось, Уж тощо.

Згідно з дослідженнями меряніста Ореста Ткаченка, «в російському народі, по материнській лінії зв'язаного зі слов'янською прабатьківщиною, батьком був фін. По батьківській лінії росіяни походять від фіно-угрів». На думку Михайла Покровського, росіяни є етнічною сумішшю, в якій фінам належить 4/5, а слов'янам — 1/5.

Сліди фіно-угорської культури в культурі російської простежуються в таких особливостях, що не зустрічаються серед інших слов'янських народів: жіночі кокошник і сарафан, чоловіча сорочка-косоворотка, лапті (личаки) у національному костюмі, пельмені у стравах, стиль народної архітектури (шатрові будівлі, «крыльцо»), російська лязня, священна тварина — ведмідь, 5-тонова гама співу, а-кання та редукція голосних, парні слова типу «стежки-дорожки», «руки-ноги», «жив-здоров», «такой-сякой», мовний зворот

**Колись Тарас Шевченко на
пропозицію Івана Аксакова
друкуватися в журналі
«Парус», бо ми, мовляв,
брати, відповів: «Ми з мос-
калями, бач, великі родичі —
як наш батько горів, так їх
батько руки грів».**

НЕРУСЬ

українську історію

«у меня есть» (замість «я маю», характерного для решти слов'ян), казковий зачин «жил-был», відсутність русального циклу, колядок, культу Перуна, наявність культу берези, а не дуба і багато іншого.

Російський президент Володимир Путін назвав Крим сакральним для росіян, адже там хрестився князь Володимир. Авжеж, київський князь, який хрестився у грецькому Херсонесі, став сакральним для росіян, яких тоді ще і у проєкті не було. Російське одичне нахабство зашкалює! Це все одно, якби румуни претендували на Рим, але їхня територія хоч була окраїною Римської імперії!

Офіційно Москва заснована 1147 року, але сучасний дослідник Володимир Білінський авторитетно спростував цю дату, перенісши заснування Москви, як улусу Золотої Орди, на століття пізніше. Адже так звані монголо-татари вели доволі детальний облік своїх володінь і всі більш-менш помітні поселення в них були зафіксовані, а у 1147 році Москви там немає!

Власне, дивно, чому сучасні росіяни так стидаються своєї азійської складової, адже, наприклад, Яса – звід законів Чингізхана – був досконалою правовою системою свого часу, а система поштового зв'язку – ямна – нічим не поступалася римській мережі доріг, враховуючи особливості клімату. Поштові станції – ями – збереглися в Російській імперії до 20 століття. Пригадаймо знамениту російську пісню «Ямщик, не гони лошадей!»

Зрештою, якщо росіяни цураються свого походження, то мають відмовитися від назв грошей («деньга» – теньга), від сарафанів, самоварів, матрешок, кремлів, і тоді виявиться, що нічого свого,

питомо руського, у них і не залишилося... Не забуваймо, що навіть пушкінська Тетяна в «Свгенії Онегіні» «по-русски плохо понимала». Щоправда, еліта тоді говорила більше французькою, а російську літературну мову довершив Пушкін. Великий Даль перше видання свого знаменитого словника назвав виразно: «Толковный словарь великорусского наречия русского языка». Питання є?

Теоретик євразійства князь Трубецької писав: «Для геополітичного буття Росії-Євразії географічна сфера Візантії є сторонньою формою... Геополітична плоть Росії-Євразії значною мірою є географічною плоттю монгольської держави». А російський культуролог Ігор Яковенко переконаний, що «поміж двох асиміляцій Невський вибрав татарську, і цей вибір не можна звести до політичного прагматизму. За ним стоїть більш глибинне, а саме: форма культури, яка на цей час утвердилася на Русі».

Автор, звісно, плутає Русь з володіннями татарського анди (побратима) хана Сартака, яким був Олександр Невський. А все інше – правда: на тій землі, попри слов'янські впливи, утверджувалася не руська, а татарська культура із сильним впливом угро-фінських племен.

**Ніякої ні Суздальської,
ні Московської Русі не було.
Не було Русі і Київської.
Були Русь і Нерусь. Усе. Крапка.
Одна Русь. І вона є й сьогодні
і зветься Україною.**

Різниця між «руським миром», що його нам зараз нав'язує патріарх Кирило, й українським світом помічена ще Шевченком: «Дери та дай, і просто в рай, хоч і рідню всю забери» (поетичне визначення корупції) – це в азійській системі координат, а в українській – в основі лежить «Руська правда» Ярослава Мудрого. Бачте, різниця не тільки в мові і культурі.

І хтось ще буде говорити, що ми з росіянами – брати? Хіба можна окупантів і катів називати братами? Колись Тарас Шевченко на пропозицію Івана Аксакова друкуватися в журналі «Парус», бо ми, мовляв, брати, відповів: «Ми з москалями, бач, великі родичі – як наш батько горів, так їх батько руки грів». Влучно і вичерпно.

Чому ми стали замість Русі Україною? Бо Московія украла нашу назву: Петро Перший проголосив свою державу Росією (з наголосом, до речі, на першому складі), а до того світ її знав, як Тартарію та Московію. Після крадіжки назви Тарасу Шевченку й іншим мислителям довелося витягувати з давнини (перша згадка в Іпатіївському літописі) іншу назву своєї держави – Україна.

А щодо Русі – покиньте ці ігри: ніякої ні Суздальської, ні Московської Русі не було. Не було Русі і Київської. Були Русь і Нерусь. Усе. Крапка. Одна Русь. І вона є й сьогодні і зветься – Україною.

Василь ЧЕПУРНИЙ

Найдавніший у світі демократичний орден

Коли 14 липня 1789 року французький король Людовик XIV недбало зробив у щоденнику короткий запис «Rien» – «Нічого», що означало, що «не відбулося жодних гідних монаршої уваги подій», він і уявити не міг, як помилявся. Цього дня здійнявся руйнівний ураган революції, що зніс на своєму шляху і королівську в'язницю Бастилію, і самого правителя, і всі громадські та станові інститути, призвівши до грандіозних змін у житті Франції.

Разом зі старим порядком зникли й нагороди дореволюційної Франції.

Тим часом республіку зусібіч атакували монархічні держави. Війська Франції воювали проти Англії, Австрії, Росії, Пруссії, Тоскани, Папської держави й Іспанії, боролися з внутрішньою контрреволюцією. За таких умов зовсім без нагород обходитися було важко. Тоді виникли певні компроміси. Зокрема, лейтенанта Бергеша, який 6 листопада 1792 року в битві біля Жемаппе вря-

тував генерала Берневіля та дістав 42 (!) поранення, відзначили тим, що його голову увінчали вінком із дубового листя. Однак така відзнака була рідкістю: відповідно до декрету Національного конвенту привілеєм для воїнів могло бути лише підвищення по службі.

Уже 1799-го новий уряд Франції – Директорія – встановив нові військові відзнаки: іменну холодну та вогнепальну зброю для сухопутних військ і нагрудний знак «Почесна абордажна сокира» для моряків. Ці

нагороди передбачали також виплату їхнім власникам значної грошової винагороди. Відзнаками захопили 2 100 солдатів, офіцерів і генералів республіканської армії. Їхні імена наказали вибити на спеціальних мармурових плитах, які мали встановити у храмі Марса собору Будинку інвалідів у Парижі.

У наслідок перевороту «18 брюмера» (9 листопада) 1799 року до влади прийшов генерал Наполеон Бонапарт. Втілюючи в життя низку реформ в армії, економіці й інших сферах, Бонапарт прагнув знайти правильну форму заохочення громадян за віддане служіння Батьківщині.

11 липня 1804 року імператор усіх французів Наполеон I започаткував орден Почесного легіону 4 ступенів. Так з'явився знаменитий п'ятираменний хрест білої емалі на червоній стрічці.

Центральний медальйон аверсу містив рельєфне зображення профілю імператора, обрамлене написом на емальованій синій стрічці: «Napoléon. Emp. des Français» – «Наполеон. Імп. французів». На реверсі розміщувалися зображення імперського орла та текст девізу ордена, незмінний донині: «Honneur et Patrie» – «Честь і Вітчизна». У 1806-му над хрестом з'явилась імператорська корона, а 30 січня 1805 року заснували п'ятий найвищий ступінь нагороди – Знак Великого орла. Декретом від 1 березня 1808 року кавалерам нижчого ступеня ордена почали надавати титул шевальє, що автоматично робило їх дворянами імперії, не кажучи вже про володарів вищих ступенів.

У часи Першої імперії (1804–1815 роки) орденом Почесного легіону захопили майже 39 тисяч

Головними цінностями ордена Почесного легіону були й залишаються його високий моральний авторитет, демократизм і повага до нагороди у Франції та всьому світі.

французів та іноземців, зокрема й кілька вінценосних осіб, більше 92 % яких були військовими.

Після поразки Наполеона у Францію повернулися Бурбони. Представники династії ненадовго відродили частину нагородної системи дореволюційної Франції. Однак популярність відзнаки, встановленої «узурпатором», «Робесп'єром на коні», «імператором якобинців», серед людей була така висока, що Бурбони змушені були залишити орден Почесного легіону серед нагород королівської Франції. Щоправда, профіль «ненависного» Наполеона вони все-таки прибрали.

Після встановлення Другої республіки унаслідок революції 1848-го на аверс «повернувся» профіль Наполеона, але не як імператора, а як першого консула, про що сповіщав відповідний напис. До нього додали дату заснування ордена Почесного легіону – 19 травня 1802 рік. На реверсі девіз «Честь і Вітчизна» перемістився в центр разом із зображенням прапорів, а по колу був зроблений напис: «Republique Francaise» – «Республіка Франція».

У грудні 1851 року на виборах переміг Шарль Луї-Наполеон Бонапарт, племінник

першого імператора. Одроз, окрім фундаментальних змін у владній вертикалі, відбулися зміни й у деталях нагороди. А коли 2 грудня 1852 року Франція знову стала імперією, а її колишній президент – імператором Наполеоном III, з відзнакою знову відбулися метаморфози. Орден повернувся до попередньої імперської моделі, що проіснувала до кінця Другої імперії 1870-го.

Тоді настала черга Третьої республіки змінювати порядок у країні, світі та, звісно, головній нагороді. Новий вигляд ордена був встановлений 4 вересня і багато десятиліть залишався незмінним. Замість персоналій, хоч і видатних, але живих людей, адепти республіканського патріотизму надали перевагу образу юної діви Маріанни – символу Франції. На аверс «переїхала» назва країни «Republique Francaise» і з'явився рік встановлення Третьої республіки – «1870». Девіз, як і раніше, прикрашав реверс знака. Наступні республіки також вносили певні корективи в дизайн ордена, але зрештою після 1963 року, у часи правління генерала де Голя, він набув остаточного вигляду.

Головними цінностями ордена Почесного легіону були й залишаються його високий моральний авторитет, демократизм і повага до нагороди у Франції та всьому світі.

Тисячі людей були відзначені орденом, а його високий світовий авторитет додав цим відзначенням масштабу загального визнання. Оскільки ще Наполеон започаткував

традицію нагородження орденом не тільки французів, а й підданих інших країн, сателітів Франції і навіть гідних супротивників. Приміром, орден отримав прагдід відомого науковця Володимира Вернадського, учасник суворовських походів: як військовий лікар, він надавав допомогу пораненим французьким військовополоненим.

Після створення у Франції 1831 року Іноземного легіону багато наших земляків, які служили в його лавах, були заохочені найвищою відзнакою. Чого варт дивовижна історія одного з володарів ордена Почесного легіону генерала Бориса Хрещатицького. Народжений у 1881 році на Донеччині, він відзначився у складі козацьких військ під час Першої світової війни. Не прийнявши революцію 1917-го, опинився на Далекому Сході та від уряду адмірала Колчака отримав звання генерал-лейтенанта. Після запеклої боротьби проти більшовиків очолив Українське військо «Зеленого Клину» (в області, населеній етнічними українцями, в районі Владивостока). Після еміграції до Франції вступив рядовим в Іноземний легіон. Проявивши себе досвідченим командиром і хоробрим воїном, Хрещатицький став офіцером кавалерії легіону. Він брав участь у боях проти повстанських загонів у Сирії та Тунісі.

За інші заслуги отримав визнання Франції та світової спільноти відомий танцівник і балетмейстер українського походження Серж Лифар.

У роки Другої світової війни чимало наших земляків воювали на французькій землі в лавах Опору. Так, відомий подвиг лейтенанта Червоної Армії, героя французького Опору, уродженця Вінниччини Василя Порика, полеглого в 1944 році і посмертно удостоєного звання Героя Радянського Союзу й ордена Почесного легіону.

З-поміж наших сучасників також є кавалери ордена Почесного легіону. Зокрема, його отримали такі державні діячі, як Анатолій Зленко, Мирослав Попович.

Олександр СОПОВ,
директор ВТО «Орден»

ЯК УКРАЇНСЬКОГО АХІЛЛЕСА ЗРОБИТИ НЕВРАЗЛИВИМ?

Уберегти «п'яти» українського воїна через забезпечення його надійним і зручним взуттям прагне Міністерство оборони. Його представники чудово розуміють, що належне обмундирування й екіпірування солдатів – це шлях до успіху, особливо коли до нього йдуть у добротних берцях. Якістю армійського взуття переймаються навіть бабусі, чиї онуки сьогодні перебувають у зоні АТО, нерідко запитуючи продавців: «Вони не промокають?»

Зважаючи на те, що взуття для військових – це така ж «частина озброєння, як, наприклад, автомат», українські експерти переглянули зразки армійського взуття різних виробників, з'ясовуючи, чиї ж берці кращі для нашого воїна?

«Кайдани порвіте!»

Раніше військове відомство при закупівлі взуття орієнтувалося на мінімальну його вартість. Як виявилось, дешеве не означало якісне. Тому тавро «дерев'яні» вже давно супроводжує черевики з високими берцями, а фор-

мені туфлі часто називають «кайданами», які хочеться, як висловився один солдат, «якнайшвидше порвати, аби випустити ногу на волю».

Про недоліки вітчизняного військового взуття розповідати не варто – кожний військовослужбовець сповна відчув цю проблему на собі. У берцях холодно взимку і пріє нога влітку, адже модель на всі пори року – одна! Вони швидко промокають і дуже довго сохнуть. Шнурівка незручна, часто рветься. Підшва ламається, а гума, з якої вона зроблена, негнучка і над-

то швидко стирається, тому постійно треба підбивати каблук. До того ж берці швидко «розтоптуються», і 43-й розмір легко трансформується в 44-й. Та найжахливіше те, що вони натирають ноги до крові. Більшість з тих, хто це випробував на собі, у серцях вигукнули: «Той, хто зробив ці чоботи, хотів позбавити мене ніг!» Через погане провітрювання таке взуття сприяє розвитку грибкових захворювань. Гарантія на черевики з високими берцями становить менше двох місяців, а строковики, згідно з нормами речового забезпечення, мають носити їх протягом дев'яти, офіцери ж – аж два роки!

Враховуючи всі ці недоліки, знавці військового взуття віддали перевагу берцям нової генерації, серед яких німецькі «Бундесвер», Mil-Tec Combat, українські «Талан» (м. Ромни Сумської області), «Ольга Русь» (м. Запоріжжя) тощо. До цього ряду можна було б включити і берці «Фарадей», якщо б вони не були російського походження (м. Москва). Існує велика ймовірність, що саме такі топчуть українську землю на Сході і у Криму.

ТОВ «Талан» має талант!

Керівництво ТОВ «Талан» разом з працівниками здійснили революцію у виробництві берців європейського зразка. Незабаром тут випускатимуть нову зимову модель – «Кіборг-У».

Розроблена вона спеціально для штурмових підрозділів із системою, що запобігає сковзанню, а підтримка в зоні підйому та п'яти надає стійкість в умовах вібрацій. Крім того, взуття має сучасні захисні властивості, зокрема, від проколів, порізів, а також від температур до -30°C та контакту з нагрітими поверхнями вище 300°C . Глухий клапан позбавляє пил і бруд жодних шансів потрапити всередину взуття. Кевларова устілка зміцнює підшву, яку навіть цвяхом не пробити. Захисна чаша носка черевика вберігає ногу бійця від наїзду будь-якого колеса армійського автомобіля. І всі ці характеристики не впливають на легкість взуття!

«Кіборгів» вже почали виготовляти на Роменькому взуттєвому підприємстві. Сьогодні – лише дослідні екземпляри, проте невдовзі перейдуть до їхнього серійного виробництва.

– Ще в березні минулого року мене запросили до керівництва Міністерства

оборони, – розповідає директор ТОВ «Талан» Юрій Бабій. – Як з'ясувалося, на складах військового відомства налічувалося тільки чотири тисячі пар взуття для військових. Тож треба було негайно вирішувати цю проблему.

Повернувшись на фабрику, директор одразу зібрав нараду. Своїм працівникам він чесно сказав: «У Міністерстві дуже просили допомогти. Необхідно поставити військовим 36 тисяч пар взуття!»

Завдання роменькі чоботарі виконали із честю.

За словами місцевої волонтерки Тетяни Стетюхи, взуттєва фабрика постійно допомагає військовим частинам, де служать мешканці міста і району. Бійці 27-го реактивного артилерійського полку, 91-ї окремої інженерно-саперної бригади та 79-ї окремої аеромобільної бригади задоволені, що отримали понад тисячу пар новеньких берців пробного зразка, в яких зручно йти до перемоги!

Вячеслав ПЕТРОВСЬКИЙ

Характеристика берців «Кіборг-У»

- Заготовка виготовлена із натуральної гідрофобної шкіри.
- Вставки в заготовці зі штучної гідрофобної тканини Cordura: легкої, міцної, що запобігає проникненню вологи всередину взуття.
- Підкладка – унікальний матеріал-утеплювач із мембраною від компанії SIRETESSILE (Італія). Мембрана пропускає повітря й одночасно перешкоджає потраплянню вологи всередину взуття.
- Кевларова устілка захищає підшву від проколів із навантаженням 1100 N.
- Гумова захисна накладка в берцях уберігає щиколотку бійця.
- Підшва двочарова ПУ-ГУМА. Проміжний шар із поліуретану робить взуття легким, м'яким, комфортним, а ходова поверхня з гуми забезпечує стійкість до ковзання, підвищених температур (до 300°C) та впливу агресивного середовища: олив, нафти.

У Ромнах розташована найстаріша в країні «Взуттєва майстерня». Саме таку назву мала фабрика в 1923 році, коли працювала за індивідуальними замовленнями. У ті часи чоботи для армійців з найкращої телячої шкіри шили вручну декілька найдосвідченіших чоботарів. Роменькі черевики завжди носив Євген Адамцевич – талановитий бандурист, автор музики відомого всім українцям «Запорізького маршу». Для сліпого музиканта зручне взуття було своєрідним знаряддям спілкування з дорогою, яку він добре відчував у роменьких чоботях.

Із часом обсяги замовлень на продукцію майстерні зросли. Тож її реорганізували та перейменували на взуттєву фабрику «Бистрохід». У 1941-1943 роках фабрика була зруйнована. Після звільнення міста від фашистів за короткий проміжок часу вдалося налагодити роботу всіх її цехів, і до кінця 1943-го було випущено 26 тисяч пар взуття для фронту.

У повоєнні дні введено в дію більше 500 одиниць нового технологічного обладнання, 12 конвеєрних ліній, у результаті чого зріс рівень механізації. Починаючи з 90-х років, фабрику модернізували та перейменували на Роменьке колективне взуттєве підприємство «Талан». Так розпочалося створення власної мережі збуту.

Сьогодні компанія залишається одним із найпотужніших виробництв міста Ромни, її продукція постачається до багатьох країн світу.

Роменська взуттєва фабрика ТАЛАН

ТОВ «Талан» - це група підприємств легкої промисловості, які виготовляють спецвзуття для силових міністерств та відомств.

Спеціалісти компанії впровадили найбільш досконалу технологію прямого приливу підошви та розробили моделі взуття, аналогів яким немає в Україні. На підприємстві встановлено нове обладнання провідних компаній Італії та Німеччини. Завдяки цьому виготовляється спецвзуття литтєвого методу кріплення, що дає унікальну можливість забезпечувати вітчизняних споживачів сучасним, комфортним та надійним спецвзуттям.

У 2015 році компанія «Талан» розпочала виготовлення спеціалізованого взуття для української армії – нових моделей «Кіборг» та «Кіборг-У». Це надсучасне військове взуття сезону зима-осінь. За рахунок використання унікальних матеріалів нове взуття має мінімальну вагу, забезпечує водонепроникність, захист від понижених температур, оптимальний ступінь захисту від механічних пошкоджень. Під час виконання бойових завдань дозволяє воїну почувати себе комфортно за максимальних навантажень.

Україна, 42000
м. Ромни, вул. Тельмана, 24
тел. (05448) 3-15-32, 3-21-61
e-mail: romny@talan.in.ua

ПРИДБАЙ

КАЗНАЧЕЙСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ

ЗРОБИ
СВІЙ ВНЕСОК

У БОЄЗДАТНІСТЬ
КРАЇНИ

ПІДТРИМАЙ СВОЮ
АРМІЮ СЬОГОДНІ,
АБИ ЗАВТРА
НЕ ГОДУВАТИ ЧУЖУ!

ОЩАДБАНК
ЗАВЖДИ ПОРУЧ

Більше інформації та адреси відділень Ощадбанку, де можна придбати казначейські зобов'язання «Військові», Ви зможете знайти на сайті Міністерства фінансів WWW.MINFIN.GOV.UA, сайті АТ «Ощадбанк» WWW.OSCHADNYBANK.COM

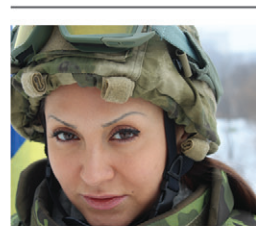
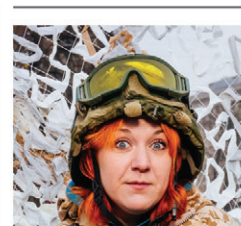
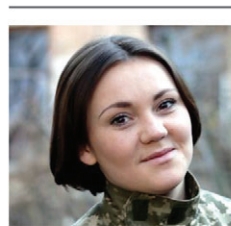
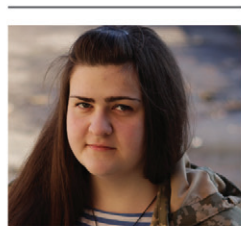
Контакт-центр Ощадбанку

0-800-210-800

(дзвінки зі стаціонарних та мобільних телефонів по території України безкоштовні),

0-44-363-01-33

(вартість дзвінків згідно з тарифами операторів)

**Читати — щоб знати,
знати — щоб перемагати**

Адреса редакції:
вул. Мельникова, 81, 04050, Київ, Україна, а/с 72
Телефони редакції:
(044) 483-08-39, 489-38-59

mail: viysko2012@ukr.net
www.viysko.com.ua

